

Šis dokuments ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. Attiecīgo tiesību aktu un to preambulu autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības “Oficiālajā Vēstnesī” un ir pieejamas datubāzē “Eur-Lex”. Šie oficiāli spēkā esošie dokumenti ir tieši pieejami, noklikšķinot uz šajā dokumentā iegultajām saitēm

► **B** **EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2012/27/ES**

(2012. gada 25. oktobris)

par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.)

Grozīta ar:

Oficiālais Vēstnesis

		Nr.	Lappuse	Datums
► <b><u>M1</u></b>	Padomes Direktīva 2013/12/ES (2013. gada 13. maijs)	L 141	28	28.5.2013.
► <b><u>M2</u></b>	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/844 (2018. gada 30. maijs)	L 156	75	19.6.2018.
► <b><u>M3</u></b>	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2002 (2018. gada 11. decembris)	L 328	210	21.12.2018.
► <b><u>M4</u></b>	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris)	L 328	1	21.12.2018.
► <b><u>M5</u></b>	Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/826 (2019. gada 4. marts)	L 137	3	23.5.2019.

Labota ar:

- **C1** Kļūdu labojums, OV L 113, 25.4.2013., 24. lpp. (2012/27/ES)
- **C2** Kļūdu labojums, OV L 315, 12.12.2018., 47. lpp. (2012/27/ES)

**▼B****EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA  
2012/27/ES**

(2012. gada 25. oktobris)

**par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un  
2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

## I NODAĻA

**PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA, DEFINĪCIJAS UN  
ENERGOEFEKTIVITĀTES MĒRĶI***1. pants***Priekšmets un darbības joma****▼M3**

1. Ar šo direktīvu izveido kopēju pasākumu sistēmu energoefektivitātes veicināšanai Savienībā, lai nodrošinātu Savienības 2020. gadam izvirzīto 20 % energoefektivitātes pamatmērķu un 2030. gadam izvirzīto energoefektivitātes pamatmērķu – vismaz 32,5 % – sasniegšanu un liktu pamatus turpmākiem energoefektivitātes uzlabojumiem pēc minētajiem termiņiem.

Ar šo direktīvu paredz noteikumus, kas izstrādāti, lai novērstu šķēršļus enerģijas tirgū un pārvarētu tirgus nepilnības, kas kavē enerģijas piegādes un patēriņa efektivitāti, un tajā paredzēta indikatīvo valsts energoefektivitātes mērķu un devumu noteikšana 2020. gadam un 2030. gadam.

Ar šo direktīvu palīdz īstenot principu “energoefektivitāte pirmajā vietā”.

**▼B**

2. Šajā direktīvā paredzētās prasības ir minimālās prasības, un tās neliedz jebkurai dalībvalstij uzturēt spēkā vai ieviest stingrākus pasākumus. Šādi pasākumi ir saderīgi ar Savienības tiesību aktiem. Ja valsts tiesību aktos ir paredzēti stingrāki pasākumi, dalībvalstis šādus tiesību aktus dara zināmus Komisijai.

*2. pants***Definīcijas**

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “enerģija” ir visa veida energoprodukti, kurināmais, siltumenerģija, atjaunojamā enerģija, elektroenerģija vai jebkāds cits enerģijas veids, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1099/2008 (2008. gada 22. oktobris) par enerģētikas statistiku <sup>(1)</sup> 2. panta d) punktā;
- 2) “primārās enerģijas patēriņš” ir bruto iekšzemes patēriņš, izņemot ar enerģētiku nesaistītu izmantošanu;

<sup>(1)</sup> OV L 304, 14.11.2008., 1. lpp.

**▼ B**

- 3) “enerģijas galapatēriņš” ir visa enerģija, kas piegādāta rūpniecībai, transportam, mājsaimniecībām, pakalpojumu nozarei un lauksaimniecībai. Tajā nav ietverta enerģijas piegāde enerģijas pārveidošanas nozarei un pašai enerģētikas nozarei;
- 4) “energoefektivitāte” ir attiecība starp iegūto jaudu, pakalpojumu, precēm vai enerģiju un ieguldīto enerģiju;
- 5) “enerģijas ietaupījums” ir ietaupītās enerģijas apjoms, ko nosaka, izmērot un/vai aplēšot patēriņu pirms un pēc energoefektivitātes uzlabošanas pasākuma īstenošanas, vienlaikus nodrošinot, ka tiek standartizēti ārējie apstākļi, kas ietekmē enerģijas patēriņu;
- 6) “energoefektivitātes uzlabošana” ir energoefektivitātes pieaugums, kas panākts tehnoloģisku pārmaiņu, paradumu maiņas un/vai ekonomisku pārmaiņu rezultātā;
- 7) “energoapakalpojums” ir fizisks labums, lietderīgums vai ieguvums, kas gūts no enerģijas un energoefektīvas tehnoloģijas vai tāda pasākuma apvienojuma, kurā var būt iekļautas pakalpojuma sniegšanai vajadzīgās ekspluatācijas, uzturēšanas un kontroles darbības un ko sniedz, pamatojoties uz līgumu, un attiecībā uz kuru parastos apstākļos ir pierādīts, ka tas izraisa pārbaudāmu un izmērāmu vai aplēšamu energoefektivitātes uzlabojumu vai primārās enerģijas ietaupījumu;
- 8) “publiskas struktūras” ir “līgumslēdzējas iestādes”, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru <sup>(1)</sup>;
- 9) “centrālā valdība” ir visas administratīvās pārvaldes iestādes, kuru kompetence aptver visu dalībvalsts teritoriju;
- 10) “kopējā izmantojamā platība” ir ēkas vai ēkas daļas platība, kur enerģiju izmanto iekštelpu mikroklimata regulēšanai;
- 11) “energovadības sistēma” ir saistītu vai mijiedarbojošos elementu kopums plānā, ar ko nosaka energoefektivitātes mērķi un stratēģiju, kā sasniegt minēto mērķi;
- 12) “Eiropas standarts” ir standarts, ko pieņēmusi Eiropas Standartizācijas komiteja, Eiropas Elektrotehniskās standartizācijas komiteja vai Eiropas Telekomunikāciju standartu institūts un kas ir darīts publiski pieejams;
- 13) “starptautisks standarts” ir standarts, ko pieņēmusi Starptautiskā Standartizācijas organizācija un kas ir darīts publiski pieejams;

<sup>(1)</sup> OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp.

**▼B**

- 14) “atbildīgā puse” ir enerģijas sadales vai enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmums, kuram ir saistošas valsts energoefektivitātes pienākuma shēmas, kas minētas 7. pantā;
- 15) “pilnvarotā puse” ir juridiska persona, kurai valdība vai cita publiska struktūra ir deleģējusi pilnvaras valdības vai citas publiskas struktūras vārdā izstrādāt, pārvaldīt vai uzturēt finanšu shēmu;
- 16) “iesaistītā puse” ir uzņēmums vai publiska struktūra, kas, balstoties uz brīvprātīgu vienošanos, ir apņēmusies sasniegt konkrētus mērķus vai uz kuru attiecas valsts regulatīvs politikas instruments;
- 17) “īstenojošā publiskā iestāde” ir publisko tiesību subjekts, kura atbildībā ir veikt vai pārraudzīt aplikšanu ar enerģijas vai oglekļa dioksīda nodokli, finanšu shēmas un instrumentus, finanšu stimulus, standartus un normas, enerģijas patēriņa marķējuma shēmas un apmācības vai izglītības pasākumus;
- 18) “politikas pasākums” ir regulatīvs, finanšu, fiskāls, brīvprātīgs vai informācijas sniegšanas instruments, kas dalībvalstī ir oficiāli izveidots un tiek īstenots, lai tirgus dalībniekiem radītu atbalsta sistēmu, prasību vai stimulu nodrošināt un pirkt energopakalpojumus un īstenot citus energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus;
- 19) “atsevišķa darbība” ir darbība, kuras rezultātā ir panākti pārbaudāmi un izmērāmi vai aplēšami energoefektivitātes uzlabojumi un kuras īstenošana izriet no politikas pasākuma;
- 20) “enerģijas sadales uzņēmums” ir fiziska vai juridiska persona, tostarp sadales sistēmas operators, kas ir atbildīga par enerģijas transportēšanu, lai to piegādātu galalietotājiem vai sadales stacijām, kuras pārdod enerģiju galalietotājiem;
- 21) “sadales sistēmas operators” ir “sadales sistēmas operators”, kā definēts attiecīgi Direktīvā 2009/72/EK un Direktīvā 2009/73/EK;
- 22) “enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmums” ir fiziska vai juridiska persona, kas pārdod enerģiju galalietotājiem;
- 23) “galalietotājs” ir fiziska vai juridiska persona, kas iepērk enerģiju savai tiešajai lietošanai;
- 24) “energo pakalpojumu sniedzējs” ir fiziska vai juridiska persona, kas sniedz energopakalpojumus vai citus energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus galalietotāja iekārtās vai telpās;

**▼ B**

- 25) “energoaudits” ir sistemātiska procedūra ar mērķi iegūt piemērotu informāciju par ēkas vai ēku grupas, rūpnieciskās vai komerciālās darbības vai iekārtas vai privāto vai publisko pakalpojumu faktisko enerģijas patēriņa profilu, skaitliskā izteiksmē noteikt rentabla enerģijas ietaupījuma iespējas un konstatējumus apkopot ziņojumā;
- 26) “mazie vai vidējie uzņēmumi” vai “MVU” ir uzņēmumi, kas definēti Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju<sup>(1)</sup> pievienotā pielikuma I sadaļā; mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu kategorijā ietilpst uzņēmumi, kas nodarbina mazāk nekā 250 darbinieku un kuru gada apgrozījums nepārsniedz EUR 50 miljonus un/vai gada bilance kopā nepārsniedz EUR 43 miljonus;
- 27) “energoefektivitātes līgums” ir tāda līgumiska vienošanās starp energoefektivitātes palielināšanas pasākuma saņēmēju un sniedzēju, ko pārbauda un pārrauga visā līguma darbības laikā, ja ieguldījumus (darbu, piegādi vai pakalpojumu) minētajā pasākumā apmaksā attiecībā uz līgumā atrunātu energoefektivitātes palielinājuma līmeni vai citu energoefektivitātes kritēriju, piemēram, finanšu ietaupījumu, par kuru ir panākta vienošanās;
- 28) “viedo mēraparātu sistēma” ir elektroniska sistēma, ar ko var mērit enerģijas patēriņu, sniedzot vairāk informācijas nekā ar parasto skaitītāju, un ar ko var pārraidīt un saņemt datus, izmantojot kādu elektroniskās saziņas veidu;
- 29) “pārvades sistēmas operators” ir “pārvades sistēmas operators”, kā definēts attiecīgi Direktīvā 2009/72/EK un Direktīvā 2009/73/EK;
- 30) “koģenerācija” ir siltumenerģijas un elektroenerģijas vai mehāniskās enerģijas vienlaicīga ražošana vienā procesā;

**▼ C2**

- 31) “ekonomiski pamatots pieprasījums” ir pieprasījums, kas nepārsniedz siltumapgādes vai aukstumapgādes vajadzības un ko pretējā gadījumā atbilstīgi tirgus nosacījumiem apmierinātu, izmantojot enerģijas ražošanas metodes, kas nav koģenerācija;

**▼ B**

- 32) “lietderīgais siltums” ir siltums, kas saražots koģenerācijas procesā, lai apmierinātu ekonomiski pamatotu siltumapgādes vai ► **C2** aukstumapgādes ◀ pieprasījumu;
- 33) “koģenerācijas režīmā saražotā elektroenerģija” ir elektroenerģija, kas saražota procesā, kurš ir saistīts ar lietderīgā siltuma ražošanu un kura aprēķini veikti saskaņā ar I pielikumā noteikto metodoloģiju;
- 34) “augstas efektivitātes koģenerācija” ir koģenerācija, kas atbilst II pielikumā izklāstītajiem kritērijiem;

<sup>(1)</sup> OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.

▼ **B**

- 35) “kopējā efektivitāte” ir gadā saražotās elektroenerģijas, mehāniskās enerģijas un lietderīgā siltuma summa attiecībā pret kurināmā daudzumu, kas izmantots siltuma ražošanai koģenerācijas procesā un bruto elektroenerģijas un mehāniskās enerģijas ražošanai;
- 36) “attiecība starp elektroenerģiju un siltumu” ir attiecība starp koģenerācijas režīmā saražoto elektroenerģiju un lietderīgo siltumu, ko, izmantojot attiecīgās iekārtas darbības datus, aprēķina laikā, kad iekārta pilnībā darbojas koģenerācijas režīmā;
- 37) “koģenerācijas iekārta” ir iekārta, kas spēj darboties koģenerācijas režīmā;
- 38) “maza apjoma koģenerācijas iekārta” ir koģenerācijas iekārta ar uzstādīto jaudu, kas nenasniedz 1 MW<sub>e</sub>;
- 39) “mikrokoģenerācijas iekārta” ir koģenerācijas iekārta, kuras maksimālā jauda nenasniedz 50 kW<sub>e</sub>;
- 40) “apbūves intensitāte” ir attiecība starp būves platību un zemesgabala platību noteiktā teritorijā;
- 41) “efektīva centralizētā siltumapgāde un ► **C2** aukstumapgāde ◀” ir centralizētās siltumapgādes vai ► **C2** aukstumapgādes ◀ sistēma, kuras darbībā izmanto vismaz 50 % atjaunojamās enerģijas, 50 % siltuma pārpalikuma, 75 % koģenerācijas režīmā saražota siltuma vai šādu enerģijas un siltuma veidu kombināciju 50 % apmērā;
- 42) “efektīva siltumapgāde un ► **C2** aukstumapgāde ◀” ir siltumapgādes un ► **C2** aukstumapgādes ◀ risinājums, kas salīdzinājumā ar pamata scenāriju, kurā ņemtas vērā ierastās metodes, rentablā veidā – kā tas novērtēts šajā direktīvā minētajā izmaksu un ieguvumu analizē – ievērojami samazina primārās enerģijas patēriņu, kas nepieciešams vienas piegādātās enerģijas vienības piegādei attiecīgās sistēmas robežās, ņemot vērā ieguvi, pārveidi, transportēšanai un sadalei nepieciešamo enerģiju;
- 43) “efektīva individuālā siltumapgāde un ► **C2** aukstumapgāde ◀” ir individuālās siltumapgādes un ► **C2** aukstumapgādes ◀ risinājums, kurš – salīdzinājumā ar efektīvu centralizēto siltumapgādi un ► **C2** aukstumapgādi ◀ – ievērojami samazina no neatjaunojamiem energoresursiem iegūtas primārās enerģijas patēriņu, kas nepieciešams vienas piegādātās enerģijas vienības piegādei attiecīgās sistēmas robežās, vai kuram nepieciešams tāds pats no neatjaunojamiem energoresursiem iegūtas primārās enerģijas patēriņa apjoms, bet par zemākām izmaksām, ņemot vērā ieguvi, pārveidi, transportēšanai un sadalei nepieciešamo enerģiju;
- 44) “būtiska modernizācija” ir modernizācija, kuras izmaksas pārsniedz 50 % no ieguldījuma izmaksām par līdzvērtīgu jaunu iekārtu;
- 45) “agregators” ir pieprasījuma pakalpojumu sniedzējs, kurš apkopo vairākas īstermiņa patērētāju slodzes ar mērķi tās pārdot vai izolēt organizētos enerģijas tirgos.

**▼B***3. pants***Energoefektivitātes mērķi**

1. Katra dalībvalsts nosaka indikatīvu valsts energoefektivitātes mērķi, pamatojoties vai nu uz primārās enerģijas patēriņu, vai enerģijas galapatēriņu, primārās enerģijas ietaupījumu vai enerģijas galaietaupījumu, vai energointensitāti. Dalībvalstis paziņo minētos mērķus Komisijai saskaņā ar šīs direktīvas 24. panta 1. punktu un XIV pielikuma 1. daļu. To darot, dalībvalstis minētos mērķus izsaka arī kā absolūtu primārās enerģijas patēriņa un enerģijas galapatēriņa līmeni 2020. gadā un paskaidro, kā un uz kādu datu pamata šie aprēķini ir veikti.

Nosakot minētos mērķus, dalībvalstis ņem vērā:

**▼M1**

a) to, ka enerģijas patēriņš Savienībā 2020. gadā nevar būt lielāks kā 1 483 Mtoe primārās enerģijas vai 1 086 Mtoe galapatēriņa enerģijas;

**▼B**

- b) pasākumus, kas paredzēti šajā direktīvā;
- c) pasākumus, kas pieņemti, lai sasniegtu valsts enerģijas ietaupījuma mērķus, kuri pieņemti saskaņā ar Direktīvas 2006/32/EK 4. panta 1. punktu; un
- d) citus pasākumus, lai veicinātu energoefektivitāti dalībvalstīs un Savienības līmenī.

Nosakot minētos energoefektivitātes mērķus, dalībvalstis var arī ņemt vērā apstākļus, kas ietekmē primārās enerģijas patēriņu konkrētajā valstī, piemēram:

- a) atlikušais rentablais enerģijas ietaupījuma potenciāls;
- b) IKP attīstība un prognozes;
- c) enerģijas importa un eksporta izmaiņas;
- d) visu atjaunojamo energoresursu attīstība, kodolenerģija, oglekļa dioksīda uztveršana un uzglabāšana; un
- e) iepriekš veiktās darbības.

**▼M1**

2. Komisija līdz 2014. gada 30. jūnijam izvērtē gūtos panākumus un to, vai Savienība varēs sasniegt enerģijas patēriņa mērķi – ne vairāk kā 1 483 Mtoe primārās enerģijas un/vai 1 086 Mtoe galapatēriņa enerģijas 2020. gadā.

**▼B**

3. Veicot 2. punktā minēto pārskatīšanu, Komisija:
- a) summē indikatīvos valstu energoefektivitātes mērķus, par kuriem dalībvalstis ir paziņojušas;
- b) izvērtē, vai minēto mērķu summa var tikt uzskatīta par uzticamu orientieri attiecībā uz to, vai Savienība kopumā gūst pietiekamu progresu, ņemot vērā pirmā gada ziņojuma novērtējumu, kas jāveic saskaņā ar 24. panta 1. punktu, un valstu energoefektivitātes rīcības plānu novērtējumu, kas jāveic saskaņā ar 24. panta 2. punktu;

**▼ B**

- c) ņem vērā papildu analīzi, kuras pamatā ir:
- i) izvērtējums par progresu attiecībā uz enerģijas patēriņu un enerģijas patēriņu saistībā ar saimniecisko darbību Savienības līmenī, tostarp progresu attiecībā uz enerģijas piegādes efektivitāti dalībvalstīs, kuras savus valsts indikatīvos mērķus ir balstījušas uz enerģijas galapatēriņu vai enerģijas galaietaupījumu, tostarp progresu, kas panākts, dalībvalstīm izpildot šīs direktīvas III nodaļas noteikumus;
  - ii) modelēšanas rezultāti saistībā ar turpmākajām enerģijas patēriņa tendencēm Savienības līmenī;

**▼ M1**

- d) salīdzina saskaņā ar a) līdz c) apakšpunktu iegūtos rezultātus ar enerģijas patēriņa apjomu, kas būtu vajadzīgs, lai 2020. gadā sasniegtu enerģijas patēriņa līmeni ne vairāk kā 1 483 Mtoe primārās enerģijas un/vai 1 086 Mtoe galapatēriņa enerģijas.

**▼ M3**

4. Komisija līdz 2022. gada 31. oktobrim izvērtē, vai Savienība ir sasniegusi savus 2020. gada energoefektivitātes pamatmērķus.

5. Katra dalībvalsts nosaka indikatīvu valsts energoefektivitātes devumu šīs direktīvas 1. panta 1. punktā noteiktu Savienības mērķu 2030. gadam sasniegšanā saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 <sup>(1)</sup> 4. un 6. pantu. Nosakot minētos devumus, dalībvalstis ņem vērā, ka 2030. gadā Savienības energopatēriņam jābūt ne lielākam par 1 273 Mtoe primārās enerģijas izteiksmē un/vai 956 Mtoe enerģijas galapatēriņa izteiksmē. Dalībvalstis par minētajiem devumiem paziņo Komisijai savu integrēto valsts enerģijas un klimata plānu ietvaros, kā minēts un saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 3. un 7.–12. pantā.

6. Komisija izvērtē 1. panta 1. punktā noteiktos Savienības energoefektivitātes pamatmērķus 2030. gadam, lai līdz 2023. gadam iesniegtu tiesību akta priekšlikumu, ar kuru minētos mērķus augšupēji koriģētu tādu būtisku izmaksu samazinājumu gadījumā, kuru iemesls ir ekonomiskas un tehnoloģiskas norises, vai tad, ja tas ir nepieciešams, lai izpildītu Savienības starptautiskās saistības dekarbonizācijas jomā.

**▼ B**

## II NODAĻA

## ENERĢIJAS IZMANTOJUMA EFEKTIVITĀTE

**▼ M4**

<sup>(1)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).





### 5. pants

#### Publisko struktūru ēkas kā piemērs

1. Neskarot Direktīvas 2010/31/ES 7. pantu, katra dalībvalsts nodrošina, lai, sākot ar 2014. gada 1. janvāri, katru gadu tiktu renovēti 3 % kopējās platības tās centrālās valdības īpašumā esošajās un izmantotajās ēkās, kuras apsilda un/vai dzesē, lai izpildītu vismaz minimālās energoefektivitātes prasības, kuras tā ir noteikusi, piemērojot Direktīvas 2010/31/ES 4. pantu.

3 % normu aprēķina, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts centrālās valdības īpašumā esošo un izmantoto ēku, kuru kopējā izmantojamā platība ir lielāka par 500 m<sup>2</sup>, kopējo platību, kas katra gada 1. janvārī neatbilst valsts minimālajām energoefektivitātes prasībām, kuras noteiktas, piemērojot Direktīvas 2010/31/ES 4. pantu. Sākot ar 2015. gada 9. jūliju minēto robežvērtību samazina līdz 250m<sup>2</sup>.

Ja dalībvalsts ir paredzējusi, ka pienākums ik gadu renovēt 3 % no kopējās platības attiecas uz ēku platībām, kas atrodas tādu administratīvās pārvaldes iestāžu īpašumā un lietošanā, kuras pārstāv par centrālo valdību zemāku līmeni, 3 % normu aprēķina, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts centrālās valdības un to administratīvās pārvaldes iestāžu īpašumā esošo un izmantoto ēku, kuru kopējā izmantojamā platība ir lielāka par 500 m<sup>2</sup> un, sākot ar 2015. gada 9. jūliju – lielāka par 250 m<sup>2</sup>, kopējo platību, kas katra gada 1. janvārī neatbilst valsts minimālajām energoefektivitātes prasībām, kuras noteiktas, piemērojot Direktīvas 2010/31/ES 4. pantu.

Īstenojot centrālās valdības ēku visaptverošas renovācijas pasākumus saskaņā ar šā punkta pirmo daļu, dalībvalstis var izvēlēties tos attiecināt uz visu ēku, tostarp ēkas ārējo struktūru, iekārtojumu, izmantošanu un uzturēšanu.

Dalībvalsts nosaka, ka energoefektivitātes pasākumos prioritāte ir tām centrālās valdības ēkām, kurām ir viszemākā energoefektivitāte, ja minēto pasākumu īstenošana ir rentabla un tehniski iespējama.

2. Dalībvalstis var pieņemt lēmumu nenoteikt vai nepiemērot 1. punktā minētās prasības šādām ēku kategorijām:

- a) ēkām, ko oficiāli aizsargā kā daļu no klasificētas vides vai to īpašās arhitektūras un vēsturiskās vērtības dēļ, tiktāl, ciktāl konkrētu minimālo energoefektivitātes prasību izpilde nepieņemami izmainītu to raksturu vai izskatu;
- b) ēkām, kuras ir bruņoto spēku vai centrālās valdības īpašumā un kalpo valsts aizsardzības mērķiem, izņemot bruņoto spēku un citu valsts aizsardzības iestāžu personālam paredzētas atsevišķas dzīvojamās telpas vai biroja ēkas;
- c) ēkām, kas kalpo par kulta vietām un ko izmanto reliģiskām darbībām.

3. Ja dalībvalsts attiecīgajā gadā renovē vairāk nekā 3 % centrālās valdības ēku kopējās platības, tā papildus renovēto platību var ieskaitīt jebkurā no trim iepriekšējo vai nākamo gadu ikgadējā renovācijas normā.

**▼B**

4. Dalībvalstis var centrālās valdības ēku ikgadējā renovācijas normā ieskaitīt jaunas ēkas, ko tās izmanto un kas ir to īpašumā, aizstājot centrālās valdības konkrētas ēkas, kuras ir nojauktas divu iepriekšējo gadu laikā, vai ēkas, kas divu iepriekšējo gadu laikā ir pārdotas, nojauktas vai izņemtas no ekspluatācijas citu ēku intensīvāka izmantojuma dēļ.

5. Piemērojot 1. punktu, dalībvalstis līdz 2013. gada 31. decembrim sagatavo un publisko to centrālās valdības apsildāmo un/vai dzesējamo ēku sarakstu, kuru kopējā izmantojamā platība ir lielāka par 500 m<sup>2</sup>, un, – sākot ar 2015. gada 9. jūliju – to ēku sarakstu, kuru kopējā izmantojamā platība ir lielāka par 250 m<sup>2</sup>, izņemot ēkas, uz kurām attiecas 2. punktā minētais atbrīvojums. Sarakstā norāda šādus datus:

a) platību m<sup>2</sup>; un

b) katras ēkas energoefektivitāti vai atbilstīgos datus par enerģijas patēriņu.

6. Neskarot Direktīvas 2010/31/ES 7. pantu, dalībvalstis var izvēlēties alternatīvu pieeju šā panta 1. līdz 5. punktam, īstenojot citus rentablies pasākumus, tostarp pilnīgu renovāciju, kā arī pasākumus nolūkā mainīt ēku izmantotāju paradumus, lai līdz 2020. gadam savas centrālās valdības īpašumā esošajās un izmantotajās ēkās, panāktu tādu enerģijas ietaupījuma apjomu, kas ir vismaz līdzvērtīgs 1. punktā noteiktajam apjomam, un kas tiek ziņots ik gadu.

Piemērojot šādu alternatīvu pieeju, dalībvalstis var aplēst enerģijas ietaupījumu, ko nodrošinātu 1. līdz 4. punkta īstenošana, izmantojot atbilstīgas standartvērtības saistībā ar centrālās valdības atsaucē ēku enerģijas patēriņu pirms un pēc renovācijas, kā arī ņemot vērā aplēses par to ēku fonda platību. Centrālās valdības atsaucē ēku kategorijām ir jāatbilst šādu ēku fondam.

Dalībvalstis, kas izvēlas alternatīvo iespēju, līdz 2013. gada 31. decembrim paziņo Komisijai alternatīvos pasākumus, ko tās plāno pieņemt, norādot, kā ar šiem pasākumiem tiks panākti līdzvērtīgi energoefektivitātes uzlabojumi centrālajai valdībai piederošajās ēkās.

7. Dalībvalstis, pienācīgi ņemot vērā publisko struktūru attiecīgo kompetenci un administratīvo organizāciju, mudina publiskās struktūras, tostarp reģionāla un vietēja līmeņa struktūras, un sociālo mājokļu struktūras, kas ir publisko tiesību subjekti:

a) pieņemt energoefektivitātes plānu, atsevišķu vai kā daļu no plašāka klimata vai vides plāna, kurā iekļauti konkrēti enerģijas taupīšanas un energoefektivitātes mērķi un darbības, nolūkā sekot centrālās valdības ēku piemēram, kas izklāstīts 1., 5. un 6. punktā;

b) ieviest energovadības sistēmu, tostarp energoauditus, kā daļu no sava plāna īstenošanas;

**▼B**

- c) vajadzības gadījumā izmantot energopakalpojumu uzņēmumus un energoefektivitātes līgumu slēgšanu, lai finansētu renovācijas un īstenošanas plānus energoefektivitātes uzturēšanai un uzlabošanai ilgtermiņā.

*6. pants***Pirkumi, ko veic publiskās struktūras**

1. Dalībvalstis nodrošina, lai centrālās valdības iegādātos tikai tādu ražojumus, pakalpojumus un ēkas, kuriem ir augsts energoefektivitātes līmenis, ciktāl tas atbilst rentabilitātei, ekonomiskajai īstenojamībai, lielākai ilgtspējai, tehniskajai piemērotībai, kā arī pietiekamai konkurencei, kā minēts III pielikumā.

Pirmajā daļā noteiktais pienākums attiecas uz līgumiem par ražojumu, pakalpojumu un ēku iegādi, ko veic publiskās struktūras, tiktāl, ciktāl šādu līgumu vērtība ir vienāda ar Direktīvas 2004/18/EK 7. pantā noteiktajām robežvērtībām vai lielāka par tām.

2. Šā panta 1. punktā minēto pienākumu bruņoto spēku līgumiem piemēro tikai tiktāl, ciktāl tā piemērošana nav pretrunā bruņoto spēku pasākumu būtībai un galvenajam mērķim. Pienākumu nepiemēro militārā ekipējuma piegādes līgumiem, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/81/EK (2009. gada 13. jūlijs), ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības<sup>(1)</sup>.

3. Dalībvalstis, pienācīgi ņemot vērā publisko struktūru attiecīgo kompetenci un administratīvo organizāciju, mudina publiskās struktūras, tostarp reģionāla un vietēja līmeņa struktūras, sekot to centrālo valdību piemēram un iegādāties tikai tādu ražojumus, pakalpojumus un ēkas, kurām ir augsts energoefektivitātes līmenis. Dalībvalstis mudina publiskās struktūras, izsludinot pakalpojumu konkursus, kuros enerģija ir svarīga sastāvdaļa, izvērtēt iespēju noslēgt ilgtermiņa energoefektivitātes līgumus, kas nodrošina enerģijas ietaupījumu ilgtermiņā.

4. Neskarot 1. punktu, dalībvalstis, iegādājoties ražojumu kopumu, uz kuru visu attiecas saskaņā ar Direktīvu 2010/30/ES pieņemts deleģētais akts, var prasīt, lai ražojumu kopējā energoefektivitāte būtu svarīgāka nekā katra kopumā iekļautā ražojuma energoefektivitāte atsevišķi, iegādājoties ražojumu kopumu, kas atbilst kritērijam par piederību augstākajai energoefektivitātes klasei.

<sup>(1)</sup> OV L 216, 20.8.2009., 76. lpp.

▼ **M3**

## 7. pants

**Energoekonomijas pienākums**

1. Dalībvalstis sasniedz vismaz šādu kumulatīvu enerģijas galapatēriņa ietaupījumu:

- a) no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim – katru gadu jaunu ietaupījumu 1,5 % apmērā no ikgadējā enerģijas pārdošanas apjoma galalietotājiem, aprēķinot to kā vidējo no pēdējo triju gadu rādītājiem pirms 2013. gada 1. janvāra. Minētajā aprēķinā var daļēji vai pilnībā neiekļaut pārdotās enerģijas apjomu, ko izmanto transportam;
- b) no 2021. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim – katru gadu jaunu ietaupījumu 0,8 % apmērā no ikgadējā enerģijas galapatēriņa, aprēķinot to kā vidējo no pēdējo triju gadu rādītājiem pirms 2019. gada 1. janvāra. Atkāpjoties no šīs prasības, Kipra un Malta no 2021. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim katru gadu sasniedz jaunu ietaupījumu, kas līdzvērtīgs 0,24 % no ikgadējā enerģijas galapatēriņa, aprēķinot to kā vidējo no pēdējo triju gadu rādītājiem pirms 2019. gada 1. janvāra.

Dalībvalstis var ieskaitīt enerģijas ietaupījumus, kas izriet no politikas pasākumiem neatkarīgi no tā, vai tie ieviesti līdz 2020. gada 31. decembrim vai pēc tam, ar noteikumu, ka minētie pasākumi noveduši pie jaunām atsevišķām darbībām, kas tiek veiktas pēc 2020. gada 31. decembra.

Dalībvalstis turpina panākt jaunus ikgadējus ietaupījumus saskaņā ar pirmās daļas b) apakšpunktu desmit gadu periodos pēc 2030. gada, ja vien pārskatīšanā, ko Komisija veic līdz 2027. gadam un pēc tam reizi 10 gados, netiek secināts, ka tas nav vajadzīgs, lai sasniegtu Savienības 2050. gadam izvirzītos enerģētikas un klimata ilgtermiņa mērķus.

Dalībvalstis izlemj, kā jauno ietaupījumu aprēķināto apjomu sadalīt katrā pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētajā periodā, ar noteikumu, ka katra pienākuma laikposma beigās ir panākti prasītie kopējie kumulatīvie enerģijas galapatēriņa ietaupījumi.

2. Ar noteikumu, ka dalībvalstis sasniedz vismaz savu kumulatīva enerģijas galapatēriņa ietaupījuma pienākumu, kas minēts 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā, tās prasīto enerģijas ietaupījumu apjomu var aprēķināt vienā vai vairākos šādos veidos:

- a) enerģijas pārdošanas apjomam galalietotājiem vai enerģijas galapatēriņam, ko aprēķina kā vidējo no pēdējo triju gadu rādītājiem pirms 2019. gada 1. janvāra, piemērojot ikgadēju ietaupījumu likmi;
- b) pilnībā vai daļēji no pamata scenārija aprēķina izslēdzot enerģiju, ko izmanto transportam;
- c) izmantojot jebkuru no 4. punktā izklāstītajiem risinājumiem.

3. Ja dalībvalstis izmanto 2. punkta a), b) vai c) apakšpunktā paredzētās iespējas, tās nosaka:

- a) savu ikgadēju ietaupījumu likmi, kura tiks piemērota viņu kumulatīvā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma aprēķināšanā un kura nodrošina, ka viņu neto enerģijas ietaupījuma galīgais apjoms nav zemāks par 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā prasīto; un

▼ **M3**

- b) savu aprēķina pamata scenāriju, no kura daļēji vai pilnībā var tikt izslēgta transportam izmantotā enerģija.
4. Katra dalībvalsts, ievērojot 5. punktu, var:
- a) izdarīt 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā prasīto aprēķinu, izmantojot šādas vērtības: 1 % 2014. un 2015. gadā; 1,25 % 2016. un 2017. gadā; un 1,5 % 2018., 2019. un 2020. gadā;
- b) aprēķinā neiekļaut visu to pārdotās enerģijas apjomu vai daļu no tā, kas Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā uzskaitīto rūpniecisko darbību nolūkos izmantots 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajā pienākuma laikposmā, vai visu to enerģijas galapatēriņa apjomu vai daļu no tā, kas Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā uzskaitīto rūpniecisko darbību nolūkos patērēts minētās daļas b) apakšpunktā minētajā pienākuma laikposmā;
- c) prasītajā enerģijas ietaupījumā ieskaitīt enerģijas ietaupījumu, kas, īstenojot 14. panta 4. punkta b) apakšpunktā, 14. panta 5. punktā un 15. panta 1.–6. punktā un 9. punktā paredzētās prasības, ir iegūts enerģijas pārveides, sadales un pārvades nozarēs, tostarp efektīvā centralizētas siltumapgādes un aukstumapgādes infrastruktūrā. Dalībvalstis informē Komisiju par politikas pasākumiem, ko tās paredzējušas veikt saskaņā ar šo punktu laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim, savos integrētajos valsts enerģētikas un klimata plānos. Minēto pasākumu ietekmi aprēķina saskaņā ar V pielikumu un iekļauj minētajos plānos;
- d) prasītajā enerģijas ietaupījumā ieskaitīt izmērāmu un verificējamu enerģijas ietaupījumu, kas gūts ar atsevišķām darbībām, kuras īsteno kopš 2008. gada 31. decembra un kuru ietekme joprojām būs manāma 2020. gadā attiecībā uz 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minēto pienākuma laikposmu un pēc tam attiecībā uz 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minēto periodu;
- e) prasītajā enerģijas ietaupījumā ieskaitīt enerģijas ietaupījumu, kas izriet no politikas pasākumiem, ar noteikumu, ka var pierādīt, ka minētie pasākumi noveduši pie atsevišķām darbībām, kas tiek veiktas no 2018. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim un dod ietaupījumus pēc 2020. gada 31. decembra;
- f) prasītā enerģijas ietaupījuma aprēķinā neiekļaut 30 % no verificējamā tās enerģijas daudzuma, kas ēkās vai uz ēkām pašpatēriņam saražota tādu politikas pasākumu rezultātā, ar kuriem veicina atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju jaunuzstādīšanu;
- g) prasītajā enerģijas ietaupījumā ieskaitīt enerģijas ietaupījumu, kas pārsniedz to enerģijas ietaupījumu, kas jāpanāk pienākuma laikposmā no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim, ar noteikumu, ka minētais ietaupījums gūts no atsevišķām darbībām, kuras veiktas saskaņā ar 7.a un 7.b punktā minētajiem politikas pasākumiem, par kuriem dalībvalstis paziņojušas savos valsts energoefektivitātes rīcības plānos un ziņojušas savos progresā ziņojumos saskaņā ar 24. pantu.

▼ **M3**

5. Dalībvalstis piemēro saskaņā ar 4. punktu izvēlētos variantus un to ietekmi aprēķina katram 1. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētajam laikposmam atsevišķi:

- a) lai aprēķinātu 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajā pienākuma laikposmā panākamo enerģijas ietaupījumu, dalībvalstis var izmantot 4. punkta a)–d) apakšpunktu. Visi saskaņā ar 4. punktu izvēlētie varianti kopā nepārsniedz 25 % no 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētā enerģijas ietaupījuma apjoma;
- b) lai aprēķinātu 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētajā pienākuma laikposmā panākamo enerģijas ietaupījumu, dalībvalstis var izmantot 4. punkta b) līdz g) apakšpunktu ar noteikumu, ka 4. punkta d) apakšpunktā minētajām atsevišķajām darbībām būs verificējama un izmērāma ietekme arī pēc 2020. gada 31. decembra. Visi saskaņā ar 4. punktu izvēlētie varianti kopā neizraisa saskaņā ar 2. un 3. punktu aprēķinātā enerģijas ietaupījuma apjoma samazināšanos par vairāk nekā 35 %.

Neatkarīgi no tā, vai dalībvalstis no sava aprēķina pamata scenārija pilnībā vai daļēji izslēdz enerģiju, ko izmanto transportam, vai izmanto kādu no 4. punktā uzskaitītajiem risinājumiem, tās nodrošina, ka aprēķinātais jauno ietaupījumu neto apjoms, kas sasniedzams enerģijas galapatēriņā pienākuma laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim, nav zemāks par apjomu, ko iegūst, piemērojot 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta minēto ikgadējo ietaupījumu likmi.

6. Dalībvalstis savos integrētajos valsts enerģētikas un klimata plānos saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 III pielikumu apraksta, kā tiek aprēķināts enerģijas ietaupījuma apjoms, kas sasniedzams laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim, kurš minēts šā panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā, un – attiecīgā gadījumā – paskaidro, kā tika noteikta ikgadējā ietaupījumu likme un aprēķina pamata scenārijs un kā un kādā mērā tika piemērotas šā panta 4. punktā minētās iespējas.

7. Pēc 2020. gada 31. decembra panāktos enerģijas ietaupījumus neieskaita prasītajā enerģijas ietaupījuma apjomā laikposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

8. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, tās dalībvalstis, kuras atbildīgajām pusēm ļauj izmantot 7.a panta 6. punkta b) apakšpunktā minēto iespēju, var šā panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta piemērošanas nolūkā ieskaitīt enerģijas ietaupījumus, kas panākti jebkurā konkrētā gadā pēc 2010. gada un pirms šā panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētā pienākuma laikposma, tā, it kā minētie enerģijas ietaupījumi būtu panākti pēc 2013. gada 31. decembra un pirms 2021. gada 1. janvāra, ar noteikumu, ka ir ievēroti visi šādi apstākļi:

- a) energoefektivitātes pienākuma shēma bija spēkā kādā laikā no 2009. gada 31. decembra līdz 2014. gada 31. decembrim, un tā bija iekļauta dalībvalsts pirmajā valsts energoefektivitātes rīcības plānā, kas iesniegts saskaņā ar 24. panta 2. punktu;

▼ **M3**

- b) ietaupījumi tika radīti pienākuma shēmas satvarā;
- c) ietaupījumi tika aprēķināti saskaņā ar V pielikumu;
- d) valstu energoefektivitātes rīcības plānos saskaņā ar 24. panta 2. punktu ir ziņots par gadiem, par kuriem ietaupījumi tiek ieskaitīti kā panākti.

9. Dalībvalstis nodrošina, ka ietaupījumus, kas izriet no 7.a pantā, 7.b pantā un 20. panta 6. punktā minētajiem politikas pasākumiem, aprēķina saskaņā ar V pielikumu.

10. Dalībvalstis šā panta 1. punktā prasīto enerģijas ietaupījumu apjomu panāk, vai nu izveidojot 7.a pantā minēto energoefektivitātes pienākuma shēmu, vai pieņemot 7.b pantā minētos alternatīvos politikas pasākumus. Dalībvalstis energoefektivitātes pienākuma shēmu var kombinēt ar alternatīviem politikas pasākumiem.

11. Izstrādājot politikas pasākumus, kas paredzēti, lai izpildītu savus pienākumus panākt enerģijas ietaupījumus, dalībvalstis ņem vērā nepieciešamību mazināt enerģētisko nabadzību saskaņā ar to noteiktajiem kritērijiem, ņemot vērā savu pieejamo praksi šajā jomā, atbilstīgā apmērā nosakot, ka daļu no energoefektivitātes pasākumiem saskaņā ar viņu valsts energoefektivitātes pienākuma shēmām, alternatīviem politikas pasākumiem vai programmām vai pasākumiem, ko finansē no valsts energoefektivitātes fonda, prioritārā kārtā īsteno neaizsargāto mājāsaimniecību vidū, tostarp tajās, ko ietekmē enerģētiskā nabadzība, un – attiecīgā gadījumā – sociālajos mājokļos.

Šīs direktīvas kontekstā par to pasākumu iznākumu, kuru mērķis ir mazināt enerģētisko nabadzību, dalībvalstis iekļauj informāciju integrētajos valsts enerģijas un klimata progresa ziņojumos saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999.

12. Dalībvalstis pierāda, ka gadījumos, kad politikas pasākumu vai atsevišķu darbību ietekme pārklājas, nenotiek enerģijas ietaupījuma dubulta uzskaitē.

### *7.a pants*

#### **Energoefektivitātes pienākuma shēmas**

1. Ja dalībvalstis nolemj izmantot energoefektivitātes pienākuma shēmu, lai izpildītu savas saistības panākt 7. panta 1. punktā noteikto ietaupījumu apjomu, tās nodrošina, ka šā panta 2. punktā minētās atbildīgās puses, kas darbojas katras dalībvalsts teritorijā, neskarot 7. panta 4. un 5. punktu, izpilda prasības par savu kumulatīvu enerģijas galapatēriņa ietaupījumu, kā izklāstīts 7. panta 1. punktā.

Attiecīgā gadījumā dalībvalstis var nolemt, ka atbildīgās puses panāk minētos ietaupījumus – pilnībā vai daļēji – kā ieguldījumu valsts energoefektivitātes fondā saskaņā ar 20. panta 6. punktu.

**▼ M3**

2. Dalībvalstis, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, izraugās atbildīgās puses no enerģijas sadales uzņēmumiem, enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumiem un transportlīdzekļu degvielas izplatītājiem vai transportlīdzekļu degvielas mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kas darbojas to teritorijā. Pienākuma izpildei nepieciešamo enerģijas ietaupījumu apjomu dalībvalsts izraudzītās atbildīgās puses galalietotāju vidū panāk neatkarīgi no saskaņā ar 7. panta 1. punktu veiktā aprēķina, vai, ja dalībvalstis tā nolēmusi, ar sertificētiem ietaupījumiem, ko panākušas citas personas, kā izklāstīts šā panta 6. punkta a) apakšpunktā.

3. Ja enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumi ir izraudzīti kā atbildīgās puses saskaņā ar 2. punktu, dalībvalstis nodrošina, ka, pildot savu pienākumu, enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumi nerada šķēršļus, kas traucē lietotājiem pāriet no viena piegādātāja pie otra.

4. No katras atbildīgās puses prasīto enerģijas ietaupījumu apjomu dalībvalstis izsaka vai nu kā enerģijas galapatēriņu, vai kā primārās enerģijas patēriņu. Prasītā enerģijas ietaupījumu apjoma izteikšanai izvēlēto metodi izmanto arī, lai aprēķinātu atbildīgo pušu deklarētos ietaupījumus. Piemēro IV pielikumā noteiktos pārrēķina koeficientus.

5. Dalībvalstis ievieš mērīšanas, kontroles un verifikācijas sistēmas, saskaņā ar kurām tiek veikta dokumentēta verifikācija attiecībā uz vismaz statistiski nozīmīgu un reprezentatīvu izlasi no atbildīgo pušu īstenotajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem. Mērīšanu, kontroli un verifikāciju veic neatkarīgi no atbildīgajām pusēm.

6. Energoefektivitātes pienākuma shēmas ietvaros dalībvalstis var veikt vienu vai abas šādas darbības:

a) atļaut atbildīgajām pusēm pienākumu izpildē ieskaitīt sertificētus enerģijas ietaupījumus, ko panākuši energopakalpojumu sniedzēji vai citas trešās puses, tostarp arī tad, ja atbildīgās puses pasākumus veicina ar citu valsts apstiprinātu struktūru vai publisko iestāžu starpniecību, un tas var notikt oficiālu partnerību ietvaros un var būt kombinācijā ar citiem finansējuma avotiem. Ja dalībvalstis to atļauj, tad tās nodrošina, ka enerģijas ietaupījumu sertificēšana notiek saskaņā ar dalībvalstīs ieviestu apstiprināšanas procesu, kurš ir skaidrs, pārredzams un visiem tirgus dalībniekiem pieejams un kura mērķis ir sertifikācijas izmaksu samazināšana;

b) atļaut atbildīgajām pusēm ieskaitīt konkrētā gadā panāktus ietaupījumus tā, it kā tie būtu panākti vai nu kādā no iepriekšējiem četriem gadiem vai kādā no nākamajiem trim gadiem, ja netiek pārsniegts 7. panta 1. punktā minētā ietaupījumu laikposma beigu termiņš.

Dalībvalstis novērtē un attiecīgā gadījumā veic pasākumus, lai mazinātu ietekmi, ko energoefektivitātes pienākuma shēmu radītās tiešās un netiešās izmaksas atstāj uz starptautiskai konkurencei pakļautu energoietilpīgu nozaru konkurētspēju.



▼ **M3**

7. Reizi gadā dalībvalstis publicē katras atbildīgās puses vai atbildīgo pušu apakškategorijas panāktos enerģijas ietaupījumus, kā arī kopējos shēmā panāktos ietaupījumus.

*7.b pants***Alternatīvi politikas pasākumi**

1. Ja dalībvalstis nolemj izmantot alternatīvus politikas pasākumus, lai izpildītu savas saistības panākt 7. panta 1. punktā noteikto ietaupījumu apjomu, neskarot 7. panta 4. un 5. punktu, tās nodrošina, ka saskaņā ar 7. panta 1. punktu prasītos enerģijas ietaupījumus sasniedz pie galalietotājiem.

2. Attiecībā uz visiem pasākumiem, kas nav nodokļu pasākumi, dalībvalstis ievieš mērīšanas, kontroles un verificācijas sistēmas, saskaņā ar kurām dokumentēta verificācija tiek veikta vismaz statistiski nozīmīgai un reprezentatīvai izlasei no iesaistīto vai pilnvaroto pušu īstenotajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem. Mērīšanu, kontroli un verificāciju veic neatkarīgi no iesaistītajām vai pilnvarotajām pusēm.

▼ **B***8. pants***Energoauditi un energovadības sistēmas**

1. Dalībvalstis veicina to, lai visiem galalietotājiem būtu pieejami kvalitatīvi un rentabli energoauditi, kurus:

- a) neatkarīgi veic saskaņā ar kvalifikācijas kritērijiem kvalificēti un/vai akreditēti eksperti; vai
- b) īsteno un uzrauga valsts tiesību aktos paredzētas neatkarīgas iestādes.

Pirmajā daļā minētos energoauditus var veikt uzņēmuma iekšējie speciālisti vai energoauditori ar noteikumu, ka attiecīgā dalībvalsts ir ieviesusi sistēmu, ar ko nodrošina un pārbauda to kvalitāti, tostarp vajadzības gadījumā nejaušas izlases veidā pārbaudot vismaz statistiski būtisku daļu no visiem energoauditiem, kurus tie veikuši gada laikā.

Lai garantētu kvalitatīvus energoauditus un energovadības sistēmas, dalībvalstis, pamatojoties uz VI pielikumu, ievieš pārredzamus un nediskriminējošus minimālos energoauditu kritērijus.

Energoauditus neietver klauzulas, ar kurām audita rezultātus liedz nodot jebkuram kvalificētam/akreditētam energopakalpojumu sniedzējam, ar nosacījumu, ka klients neiebilst pret rezultātu tālāknodošanu.

2. Dalībvalstis izstrādā programmas, lai mudinātu MVU veikt energoauditus un pēc tam īstenot šo auditu rezultātā sniegtos ieteikumus.

**▼B**

Pamatojoties uz pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem un neskarot Savienības tiesību aktus valsts atbalsta jomā, dalībvalstis var izveidot MVU atbalsta shēmas, tostarp, ja tās ir noslēgušas brīvprātīgas vienošanās, lai segtu izdevumus, kas saistīti ar energoaudita veikšanu un energoauditu rentablāko ieteikumu īstenošanu, ja ierosinātie pasākumi tiek īstenoti.

Dalībvalstis informē MVU par konkrētiem piemēriem, kā energovadības sistēmas varētu palīdzēt to uzņēmējdarbībā, tostarp izmantojot attiecīgos uzņēmumus pārstāvošas starpniekorganizācijas. Komisija palīdz dalībvalstīm, atbalstot paraugprakses apmaiņu šajā jomā.

3. Dalībvalstis arī izstrādā programmas, lai, sniedzot piemērotus konsultāciju pakalpojumus, uzlabotu mājsaimniecību informētību par šādu auditu priekšrocībām.

Dalībvalstis sekmē apmācības programmas energoauditoru kvalificēšanai, lai veicinātu ekspertu pietiekamu pieejamību.

4. Dalībvalstis nodrošina, lai uzņēmumos, kas nav MVU, energoauditi tiktu veikti līdz 2015. gada 5. decembrim un lai tos neatkarīgā rentablā veidā veiktu kvalificēti un/vai akreditēti eksperti vai ieviestu un uzraudzītu neatkarīgas iestādes saskaņā ar valsts tiesību aktiem, un lai pēc tam tos veiktu vismaz ik pēc četriem gadiem pēc dienas, kad veikts iepriekšējais energoaudits.

5. Par 4. punktā noteiktajām prasībām atbilstošiem energoauditiem uzskata tādus energoauditus, kas veikti neatkarīgā veidā, pamatojoties uz minimālajiem kritērijiem, kuri balstīti uz VI pielikumu un veikti saskaņā ar brīvprātīgu vienošanos starp ieinteresēto personu organizācijām un izraudzītu iestādi, un ko uzrauga attiecīgā dalībvalsts vai citas struktūras, kurām kompetentās iestādes ir deleģējušas attiecīgo atbildību, vai Komisija.

To tirgus dalībnieku pieejamības pamatā, kuri sniedz energopakalpojumus, ir pārredzami un nediskriminējoši kritēriji.

6. Šā panta 4. punktā noteiktās prasības nepiemēro uzņēmumiem, kuri nav MVU un kuri īsteno energovadības vai vides vadības sistēmu, ko atbilstīgi attiecīgiem Eiropas vai starptautiskiem standartiem ir sertificējuši neatkarīga struktūra, ar noteikumu, ka dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgajā vadības sistēmā ietilpst energoaudita veikšana, pamatojoties uz minimālajiem kritērijiem, kuri balstīti uz VI pielikumu.

7. Energoauditus var veikt atsevišķi vai kā daļu no plašāka vides audita. Dalībvalstis var prasīt, lai energoauditā ietilptu tehniskās un ekonomiskās īstenojamības izvērtējums par pieslēgumu esošam vai plānotam centralizētas siltumapgādes vai ► **C2** aukstumapgādes ◀ tīklam.

Neskarot Savienības tiesību aktus valsts atbalsta jomā, dalībvalstis var ieviest stimulu un atbalsta sistēmas, lai īstētu energoauditu un līdzīgu pasākumu rezultātā izstrādātus ieteikumus.

**▼ B***9. pants***▼ M3****Gāzes un elektroenerģijas uzskaitē**

1. Dalībvalstis nodrošina, lai elektroenerģijas un dabasgāzes galalietotājiem, ciktāl tas ir tehniski iespējams, finansiāli saprātīgi un samērīgi ar potenciālo enerģijas ietaupījumu, par konkurētspējīgu samaksu tiktu nodrošināti individuāli skaitītāji, kas precīzi atspoguļo viņu faktisko enerģijas patēriņu un sniedz informāciju par lietošanas faktisko laiku.

**▼ B**

Šādu individuālu skaitītāju par konkurētspējīgu samaksu nodrošina vienmēr, ja:

- a) tiek aizstāts lietošanā esošs skaitītājs, ja vien tas tehniski nav iespējams vai nav rentabli attiecībā pret paredzamo potenciālo enerģijas ietaupījumu ilgtermiņā;
- b) jaunā ēkā tiek veikts jauns pieslēgums vai ēkā notiek nozīmīgi atjaunošanas darbi, kā izklāstīts Direktīvā 2010/31/ES.

2. Ja un tādā apmērā, kādā dalībvalstis ievieš viedo mēraparātu sistēmas un viedos skaitītājus dabasgāzes un/vai elektrības patēriņa uzskatei saskaņā ar Direktīvu 2009/72/EK un Direktīvu 2009/73/EK:

- a) tās nodrošina, ka galalietotāji no skaitītāju sistēmām var iegūt informāciju par faktisko izmantošanas laiku un ka, nosakot minimālās skaitītāju funkcijas un tirgus dalībniekiem noteiktos pienākumus, tiek pilnībā ņemti vērā energoefektivitātes mērķi un galalietotāju ieguvumi;
- b) atbilstīgi attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem datu aizsardzības un privātuma jomā tās nodrošina viedo skaitītāju un datu paziņošanas drošumu, kā arī galalietotāju privātumu;
- c) elektroenerģijas gadījumā un pēc galalietotāja pieprasījuma tās prasa skaitītāju operatori nodrošināt, lai skaitītājs vai skaitītāji varētu uzskaitīt elektroenerģiju, kas no galalietotāja telpām tiek ievadīta tīklā;
- d) tās nodrošina, lai gadījumā, ja galalietotāji to pieprasa, uzskaites dati par viņu elektroenerģijas ievadi tīklā un patēriņu no tā būtu pieejami viņiem vai trešai personai, kas rīkojas galalietotāja vārdā, viegli saprotamā formātā, kuru viņi var izmantot, lai salīdzinātu piedāvājumus pēc līdzvērtīgām pazīmēm;
- e) tās pieprasa, lai viedo skaitītāju uzstādīšanas laikā klientiem tiktu sniegti atbilstīgi padomi un informācija, jo īpaši par visām iespējamām attiecībā uz skaitītāja rādījumu pārvaldību un enerģijas patēriņa pārraudzību.

**▼ M3**

▼ **M3***9.a pants***Siltumapgādes, aukstumapgādes un mājtsaimniecības karstā ūdens apgādes uzskaitē**

1. Dalībvalstis nodrošina, lai centralizētās siltumapgādes, centralizētās aukstumapgādes un mājtsaimniecības karstā ūdens apgādes galalietotājiem par konkurētspējīgu cenu tiktu nodrošināti skaitītāji, kas precīzi atspoguļo viņu faktisko enerģijas patēriņu.

2. Ja ēkas siltumapgāde, aukstumapgāde vai mājtsaimniecības karstā ūdens apgāde tiek nodrošināta no centrāla avota, kas apkalpo vairākas ēkas vai no centralizētas siltumapgādes vai centralizētas aukstumapgādes sistēmas, tad skaitītāju uzstāda pie siltummaiņas vai piegādes punkta.

*9.b pants***Siltumapgādes, aukstumapgādes un mājtsaimniecības karstā ūdens apgādes dalītā uzskaitē un izmaksu sadalē**

1. Daudzdzīvokļu ēkās un daudzfunkcionālās ēkās, kuru siltumapgāde vai aukstumapgāde tiek nodrošināta no centrāla avota vai no centralizētas siltumapgādes vai centralizētas aukstumapgādes sistēmas, uzstāda individuālos skaitītājus, kas mēra siltumenerģijas vai aukstumapgādes enerģijas vai mājtsaimniecības karstā ūdens patēriņu katrā ēkas vienībā, ja tas ir tehniski iespējami un rentabli tādā nozīmē, ka tas ir samērīgi attiecībā uz potenciālo enerģijas ietaupījumu.

Ja individuālu skaitītāju izmantošana nav tehniski iespējama vai nav rentabla, katrā ēkas vienībā siltumenerģijas patēriņa mērīšanai izmanto individuālus siltummaksas sadalītājus, ar kuriem mēra siltumenerģijas patēriņu katrā radiatorā, ja vien attiecīgā dalībvalsts nav pierādījusi, ka šādu siltummaksas sadalītāju uzstādīšana nebūtu rentabla. Tādos gadījumos var apsvērt alternatīvas rentablas metodes siltumenerģijas patēriņa uzskaitēi. Katra dalībvalsts skaidri nosaka un publicē vispārējos kritērijus, metodes un/vai procedūras, lai noteiktu, pie kādiem to uzskata par tehniski neiespējamu vai nerentablu.

2. Jaunās daudzdzīvokļu ēkās un jaunu daudzfunkcionālu ēku dzīvojamajā daļās, kuras ir aprīkotas ar centrālu mājtsaimniecības karstā ūdens uzsildīšanas avotu vai kuru siltumapgāde tiek nodrošināta no centralizētām siltumapgādes sistēmām, neatkarīgi no 1. punkta pirmās daļas uzstāda individuālos skaitītājus mājtsaimniecības karstajam ūdenim.

3. Ja siltumapgāde un aukstumapgāde daudzdzīvokļu vai daudzfunkcionālās ēkās tiek nodrošināta, izmantojot centralizētu siltumapgādi vai centralizētu aukstumapgādi, vai ja šādas ēkas galvenokārt izmanto savas koplietošanas apkures vai aukstumapgādes sistēmas, dalībvalstis nodrošina, ka tajās ir ieviesti pārredzami, publiski pieejami valsts noteikumi par to, kā sadala izmaksas par siltumenerģijas, aukstumapgādes enerģijas vai mājtsaimniecības karstā ūdens patēriņu šādās ēkās, lai nodrošinātu, ka pārredzami un precīzi tiek uzskaitīts individuālais patēriņš. Attiecīgos gadījumos šādos noteikumos iekļauj pamatnostādnes par to, kā sadalīt maksu par enerģiju, ko izmanto šādi:

a) mājtsaimniecības karstā ūdens apgādei;

**▼M3**

- b) siltuma starojumam no ēkas konstrukcijām un koplietošanas telpu apsildei, ja kāpņutelpas un gaiteni ir aprīkoti ar radiatoriem;
- c) dzīvokļu siltumapgādei vai aukstumapgādei.

*9.c pants***Attālinātas nolasīšanas prasība**

1. Direktīvas 9.a un 9.b panta nolūkā skaitītāji un siltummaksas sadalītāji, kas uzstādīti pēc 2020. gada 25. oktobra, ir attālināti nolasāmas ierīces. Turpina piemērot tehniskās iespējamības un rentabilitātes nosacījumus, kas izklāstīti 9.b panta 1. punktā.
2. No 2027. gada 1. janvāra skaitītāju un siltummaksas sadalītājus, kas nav attālināti nolasāmi, bet ir jau uzstādīti, dara attālināti nolasāmus vai aizstāj ar attālināti nolasāmām ierīcēm, izņemot gadījumus, ja attiecīgā dalībvalsts ir pierādījusi, ka tas nav rentabli.

**▼B***10. pants***▼M3****Gāzes un elektroenerģijas rēķinu informācija**

1. Ja galalietotājiem nav Direktīvā 2009/72/EK un Direktīvā 2009/73/EK minēto viedskaitītāju, dalībvalstis līdz 2014. gada 31. decembrim nodrošina, lai rēķinu informācija par elektroenerģiju un gāzi būtu uzticama, precīza un balstīta faktiskajā patēriņā saskaņā ar VII pielikuma 1.1. punktu, kur tas ir tehniski iespējams un ekonomiski pamatots.

**▼B**

Šo pienākumu var izpildīt, izmantojot sistēmu, saskaņā ar kuru galalietotāji paši pastāvīgi nolasa skaitītāja rādījumus un paziņo tos enerģijas piegādātājam. Tikai tad, ja galalietotājs nav iesniedzis skaitītāja rādījumu par konkrētu apmaksas laikposmu, rēķinu izraksta, balstoties uz patēriņa aplēsi vai fiksētu likmi.

2. Saskaņā ar Direktīvu 2009/72/EK un Direktīvu 2009/73/EK uzstādītie skaitītāji nodrošina, ka rēķinu informācija ir precīza, pamatojoties uz faktisko patēriņu. Dalībvalstis nodrošina, lai galalietotājiem būtu iespēja viegli piekļūt papildinformācijai par patēriņa vēsturi, šādi ļaujot viņiem pašiem veikt detalizētas pārbaudes.

Papildu informācijā par patēriņa vēsturi ietilpst:

- a) kumulatīvi dati par patēriņu vismaz trīs iepriekšējos gados vai laikā kopš piegādes līguma sākuma, ja tas ir īsāks. Dati atbilst laikposmam, par kuru ir sagatavota parasta rēķina informācija; un

**▼ B**

- b) detalizēti dati atbilstoši lietošanas laikam jebkurā dienā, nedēļā, mēnesī un gadā. Šie dati tiek darīti pieejami galalietotājam, izmantojot internetu vai skaitītāja saskarni, vismaz iepriekšējos 24 mēnešos vai laikā kopš piegādes līguma sākuma, ja tas ir īsāks.
3. Neatkarīgi no tā, vai viedie skaitītāji ir uzstādīti vai nav, dalībvalstis:
- a) paredz, ka tādā apjomā, kādā galalietotājiem ir pieejama informācija par enerģijas rēķiniem un patēriņa vēsturi, pēc galalietotāja pieprasījuma to dara pieejamu galalietotāja izraudzītam energopakalpojumu sniedzējam;
- b) nodrošina, lai galalietotājiem tiktu piedāvāta iespēja rēķinu informāciju un rēķinus saņemt elektroniskā formātā un lai viņi pēc pieprasījuma saņemtu skaidru un viegli saprotamu skaidrojumu par to, kā ir sagatavots viņu rēķins, it īpaši, ja rēķinu pamatā nav faktiskais patēriņš;
- c) nodrošina, ka līdz ar rēķinu ir pieejama visa attiecīgā informācija, lai saskaņā ar VII pielikumu galalietotājiem nodrošinātu izsmelto atskaiti par aktuālajām enerģijas izmaksām;
- d) var paredzēt, ka pēc galalietotāja pieprasījuma šajos rēķinos iekļauto informāciju neuzskata par maksājuma pieprasījumu. Šādos gadījumos dalībvalstis nodrošina, lai energoresursu piegādātāji piedāvātu elastīgu kārtību faktisko maksājumu veikšanai;
- e) pieprasa, lai informācija un enerģijas izmaksu aplēses pēc patērētāju pieprasījuma tiktu nodrošinātas laikus un viegli saprotamā formātā, kuru patērētāji var izmantot, lai salīdzinātu piedāvājumus pēc līdzvērtīgām pazīmēm.

**▼ M3***10.a pants***Siltumapgādes, aukstumapgādes un mājstāvēšanas karstā ūdens apgādes rēķinu un patēriņa informācija**

1. Ja skaitītāji vai siltummaksas sadalītāji ir uzstādīti, dalībvalstis nodrošina, ka uzticama, precīza un uz faktisko patēriņu vai siltummaksas sadalītāja rādījumiem balstīta rēķinu un patēriņa informācija saskaņā ar VIIa pielikuma 1. un 2. punktu tiek sniegta visiem galaizmantotājiem, proti, fiziskām vai juridiskām personām, kuras pērk siltumapgādi, aukstumapgādi vai mājstāvēšanas karstā ūdens apgādi savam gala patēriņam, vai fiziskām vai juridiskām personām, kuras izmanto atsevišķu ēku vai daudzdzīvokļu vai daudzfunkcionālas ēkas vienību, kam siltumapgādi, aukstumapgādi vai mājstāvēšanas karsto ūdeni nodrošina no centrāla avota, un kurām nav tieša vai individuāla līguma ar energopiegādātāju.

Šo pienākumu var izpildīt – ja to ir paredzējusi dalībvalsts, izņemot gadījumus, kad patēriņa uzskaitē ir dalīta saskaņā ar 9.b pantu, pamatojoties uz siltummaksas sadalītājiem, – izmantojot sistēmu, saskaņā ar kuru galalietotāji vai galaizmantotāji paši regulāri nolasa un paziņo skaitītāja rādījumus. Tikai tad, ja galalietotājs vai galaizmantotājs nav iesniedzis skaitītāja rādījumu par konkrētu apmaksas periodu, rēķinu izraksta, balstoties uz patēriņa aplēsi vai fiksētu likmi.

▼ **M3**

2. Dalībvalstis:
  - a) paredz, ka, ja ir pieejama informācija par galaizmantotājiem izrakstītajiem enerģijas rēķiniem un agrāko patēriņu vai siltummaksas sadaļītāja rādījumiem, to pēc galaizmantotāja pieprasījuma dara pieejamu galaizmantotāja izraudzītam energopakalpojumu sniedzējam;
  - b) nodrošina, lai galalietotājiem tiktu piedāvāta iespēja rēķinu informāciju un rēķinus saņemt elektroniskā formātā;
  - c) nodrošina, lai visiem galaizmantotājiem saskaņā ar VIIa pielikuma 3. punktu līdz ar rēķinu, tiktu sniegta skaidra un saprotama informācija;
  - d) veicina kiberdrošību un nodrošina galaizmantotāju privātuma un datu aizsardzību saskaņā ar piemērojamajām Savienības tiesībām;

Dalībvalstis var paredzēt, ka pēc galalietotāja pieprasījuma rēķina informācijas sniegšana nav uzskatāma par maksājuma pieprasījumu. Šādos gadījumos dalībvalstis nodrošina, ka tiek piedāvāta elastīga kārtība faktisko maksājumu veikšanai.

3. Dalībvalstis izlemj, kam jābūt atbildīgam par 1. un 2. punktā minētās informācijas sniegšanu galaizmantotājiem bez tieša vai individuāla līguma ar energopiegādātāju.

*11. pants***Maksa par piekļuvi elektroenerģijas un gāzes uzskaites un rēķinu informācijai**

Dalībvalstis nodrošina, lai rēķinus un rēķinu informāciju par enerģijas patēriņu galalietotāji saņemtu bez maksas un lai galalietotāji pienācīgā veidā un bez maksas varētu piekļūt saviem patēriņa datiem.

*11.a pants***Maksa par piekļuvi siltumenerģijas, aukstumapgādes un mājtsaimniecības karstā ūdens uzskaites un rēķinu un patēriņa informācijai**

1. Dalībvalstis nodrošina, lai rēķinus un rēķinu informāciju par enerģijas patēriņu galaizmantotāji saņemtu bez maksas un lai galaizmantotāji pienācīgā veidā un bez maksas varētu piekļūt saviem patēriņa datiem.

2. Neatkarīgi no šā panta 1. punkta izmaksas, kas rodas, sagatavojot rēķinu informāciju par individuālo siltumenerģijas, aukstumapgādes enerģijas un mājtsaimniecības karstā ūdens patēriņu daudzdzīvokļu un daudzfunkcionālās ēkās saskaņā ar 9.b pantu, sadala, ievērojot bezpeļņas principu. Izmaksas, kas rodas, ja minēto uzdevumu uztic trešai personai, piemēram, pakalpojuma sniedzējam vai vietējam enerģijas piegādātājam, un kas ietver faktiskā individuālā patēriņa mērīšanas, sadales un uzskaites izmaksas šādās ēkās, var prasīt segt galaizmantotājiem, ciktāl šādas izmaksas ir pamatotas.

**▼ M3**

3. Lai nodrošinātu, ka izmaksas par 2. punktā minētajiem dalītās uzskaites pakalpojumiem ir saprātīgas, dalībvalstis var stimulēt konkurenci minētajā pakalpojumu sektorā, veicot piemērotus pasākumus, piemēram, iesakot vai kā citādi veicinot konkursu izmantošanu un/vai tādu savietojamu ierīču un sistēmu izmantošanu, kas atvieglo pāreju starp pakalpojumu sniedzējiem.

**▼ B***12. pants***Patērētāju informēšanas un iespēju nodrošināšanas programma**

1. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai sekmētu un atvieglotu efektīvu enerģijas izmantošanu mazu klientu, tostarp māsaimniecību, vidū. Šos pasākumus var ietvert valsts stratēģijā.

2. Šā panta 1. punktā paredzētajiem nolūkiem šajos pasākumos ietver vienu vai vairākus no a) vai b) apakšpunktā uzskaitītajiem elementiem:

a) uz uzvedības maiņas veicināšanu vērsta instrumentu un politikas darbību virkne, kurā var ietvert:

i) fiskālos stimulus;

ii) piekļuvi finansējumam, dotācijām vai subsīdijām;

iii) informācijas sniegšanu;

iv) paraugprojektus;

v) darbības darba vietās;

b) paņēmieni un līdzekļi, ar ko patērētājus un patērētāju organizācijas iesaista iespējamā viedo skaitītāju ieviešanā, darot tiem zināmas:

i) rentablas un viegli īstenojamas izmaiņas enerģijas izmantošanā;

ii) informāciju par energoefektivitātes pasākumiem.

*13. pants***Sankcijas**

Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, kuras piemēro par to valsts noteikumu neievērošanu, kuri pieņemti saskaņā ar 7. līdz 11. pantu un 18. panta 3. punktu, un veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu. Paredzētās sankcijas ir efektīvas, samērīgas un preventīvas. Dalībvalstis minētos noteikumus paziņo Komisijai līdz 2014. gada 5. jūnijam un nekavējoties tai paziņo par jebkuriem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.





III NODAĻA  
ENERĢIJAS PIEGĀDES EFEKTIVITĀTE

14. pants

Siltumapgādes un ►C2 aukstumapgādes ◀ efektivitātes veicināšana

1. Dalībvalstis līdz 2015. gada 31. decembrim veic augstas efektivitātes koģenerācijas un efektīvas centralizētas siltumapgādes un ►C2 aukstumapgādes ◀ izmantošanas potenciāla visaptverošu izvērtējumu, iekļaujot VIII pielikumā izklāstīto informāciju, un dara to zināmu Komisijai. Ja dalībvalstis jau ir veikušas līdzvērtīgu izvērtējumu, tās dara to zināmu Komisijai.

Visaptverošajā izvērtējumā pilnībā ņem vērā analīzi par valsts augstas efektivitātes koģenerācijas potenciālu, kas veikta saskaņā ar Direktīvu 2004/8/EK.

Pēc Komisijas pieprasījuma izvērtējumu ik pēc pieciem gadiem atjaunina un dara zināmu Komisijai. Komisija jebkuru šādu pieprasījumu iesniedz vismaz vienu gadu pirms paredzētā termiņa.

2. Dalībvalstis pieņem politikas pasākumus, ar ko mudina vietējā un reģionālā līmenī pienācīgi ņemt vērā efektīvu siltumapgādes un ►C2 aukstumapgādes ◀ sistēmu izmantošanas potenciālu, jo īpaši tādu sistēmu, kurās tiek izmantota augstas efektivitātes koģenerācija. Ņem vērā vietēju un reģionālu siltumenerģijas tirgu attīstības potenciālu.

3. Lai veiktu 1. punktā minēto novērtējumu, dalībvalstis attiecībā uz savu teritoriju saskaņā ar IX pielikuma 1. daļu veic izmaksu un ieguvumu analīzi, kuras pamatā ir klimatiskie apstākļi, ekonomiskā iespējamība un tehniskā piemērotība. Ar minētās izmaksu un ieguvumu analīzes palīdzību ir iespējams veicināt resursu izmantojuma ziņā visefektīvāko un rentablāko risinājumu apzināšanu, lai nodrošinātu siltumapgādes un ►C2 aukstumapgādes ◀ vajadzības. Minēto izmaksu un ieguvumu analīzi var veikt kā daļu no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/42/EK (2001. gada 27. jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu<sup>(1)</sup> paredzētā vides novērtējuma.

4. Ja 1. punktā minētajā izvērtējumā un 3. punktā minētajā analīzē ir konstatēts, ka ir potenciāls, lai izmantotu augstas efektivitātes koģenerāciju un/vai efektīvu centralizētu siltumapgādi un ►C2 aukstumapgādi ◀, un tā radītie ieguvumi pārsniedz izmaksas, dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai tiktu attīstīta efektīva centralizētas siltumapgādes un ►C2 aukstumapgādes ◀ infrastruktūra un/vai radītas iespējas augstas efektivitātes koģenerācijas attīstībai un siltuma pārpalikumu un atjaunojamo energoresursu izmantošanai siltumapgādē un ►C2 aukstumapgādē ◀ saskaņā ar 1., 5. un 7. punktu.

Ja 1. punktā minētajā izvērtējumā un 3. punktā minētajā analīzē nav konstatēts potenciāls, kura radītie ieguvumi pārsniedz izmaksas, tostarp administratīvās izmaksas, kas saistītas ar 5. punktā minētās izmaksu un ieguvumu analīzes veikšanu, attiecīgā dalībvalsts var iekārtām nepieņemot minētajā punktā paredzētās prasības.

<sup>(1)</sup> OV L 197, 21.7.2001., 30. lpp.

▼ **B**

5. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek veikta izmaksu un ieguvumu analīze saskaņā ar IX pielikuma 2. daļu tajos gadījumos, kad pēc 2014. gada 5. jūnija:

- a) tiek plānota jauna termoelektroenerģijas ražošanas iekārta, kuras kopējā ievadītā siltumjaua pārsniedz 20 MW, – lai izvērtētu, kādas būtu izmaksas un ieguvumi, nosakot, ka iekārtai jādarbojas kā augstas efektivitātes koģenerācijas iekārtai;
- b) pastāvoša termoelektroenerģijas ražošanas iekārta, kuras kopējā ievadītā siltumjaua pārsniedz 20 MW, tiek būtiski modernizēta, – lai izvērtētu, kādas būtu izmaksas un ieguvumi, pārveidojot to par augstas efektivitātes koģenerāciju;
- c) tiek plānota vai būtiski modernizēta rūpnieciska iekārta, kuras kopējā ievadītā siltumjaua pārsniedz 20 MW un kura rada siltuma pārpalikumu izmantojamā temperatūrā, – lai izvērtētu, kādas būtu izmaksas un ieguvumi, izmantojot siltuma pārpalikumus, lai apmierinātu ekonomiski pamatotu pieprasījumu, tostarp izmantojot koģenerāciju, kā arī pieslēdzot minēto iekārtu centralizētas siltumapgādes un ► **C2** aukstumapgādes ◀ tīklam;
- d) tiek plānots jauns centralizētas siltumapgādes un ► **C2** aukstumapgādes ◀ tīkls, vai pastāvošā centralizētas siltumapgādes vai ► **C2** aukstumapgādes ◀ tīklā tiek plānota jauna enerģijas ražošanas iekārta, kuras kopējā ievadītā siltumjaua pārsniedz 20 MW, vai ir paredzēts būtiski modernizēt šādu pastāvošu iekārtu, – lai izvērtētu, kādas būtu izmaksas un ieguvumi, izmantojot netālu esošu rūpniecisku iekārtu siltuma pārpalikumu.

Tādas iekārtas uzstādīšana, ar ko uztvert sadedzināšanas iekārtā radīto oglekļa dioksīdu, lai to ģeoloģiski uzglabātu, kā paredzēts Direktīvā 2009/31/EK, neuzskata par modernizāciju šā punkta b), c) un d) apakšpunkta nozīmē.

Dalībvalstis var pieprasīt, lai šā punkta c) un d) apakšpunktā minētā izmaksu un ieguvumu analīze tiktu veikta sadarbībā ar uzņēmumiem, kas atbild par centralizētas siltumapgādes un ► **C2** aukstumapgādes ◀ tīklu darbību.

6. Dalībvalstis var atbrīvot no 5. punkta prasībām:

- a) tādas maksimālās slodzes un rezerves elektroenerģijas ražošanas iekārtas, kuras paredzēts ekspluatēt mazāk nekā 1 500 darba stundas gadā – rēķinot kā slīdošo vidējo piecu gadu laikposmā –, balstoties uz dalībvalstu noteiktu pārbaudes procedūru, ar ko tiek nodrošināta šo atbrīvošanas kritēriju ievērošana;
- b) kodolenerģijas iekārtas;
- c) iekārtas, kam jāatrodas tuvu pie ģeoloģiskām uzglabāšanas vietām, kuras ir apstiprinātas saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK.

Dalībvalstis var atbrīvot atsevišķas iekārtas no 5. punkta c) un d) apakšpunkta prasībām, nosakot šādiem atbrīvojumiem robežvērtības, kas izteiktas kā pieejamā izmantojamā siltuma pārpalikuma apjoms, siltuma pieprasījums vai attālums starp rūpnieciskām iekārtām un centralizētas siltumapgādes tīkliem.

Dalībvalstis līdz 2013. gada 31. decembrim paziņo Komisijai par atbrīvojumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo punktu, un par jebkādiem to turpmākiem grozījumiem.

**▼B**

7. Dalībvalstis pieņem atļaujas izsniegšanas kritērijus, kā minēts Direktīvas 2009/72/EK 7. pantā, vai līdzvērtīgus atļaujas kritērijus, lai:

- a) ņemtu vērā 1. punktā minētā visaptverošā izvērtējuma rezultātu;
- b) nodrošinātu, ka tiek izpildītas 5. punktā minētās prasības; un
- c) ņemtu vērā 5. punktā minētās izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātus.

8. Dalībvalstis var uz konkrētām iekārtām neattiecināt prasības, kas noteiktas ar 7. punktā minētajiem atļaujas izsniegšanas un atļaujas kritērijiem, īstenot risinājumus, kuru ieguvumi pārsniedz izmaksas, ja pastāv obligāti ievērojami nosacījumi, kas izriet no tiesību aktiem, īpašumtiesībām vai finansējuma. Šādā gadījumā attiecīgā dalībvalsts trīs mēnešos pēc šāda lēmuma pieņemšanas iesniedz Komisijai pamatotu paziņojumu par savu lēmumu.

9. Šā panta 5., 6., 7. un 8. punktu piemēro iekārtām, uz kurām attiecas Direktīva 2010/75/ES, neskarot minētās direktīvas prasības.

10. Pamatojoties uz II pielikuma f) punktā minētajām saskaņotajām efektivitātes atsaucēs vērtībām, dalībvalstis nodrošina, ka ir iespējams apliecināt augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražotās elektroenerģijas izcelsmi saskaņā ar objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem, kurus noteikusi katra dalībvalsts. Tās nodrošina, ka šis izcelsmes apliecinājums atbilst prasībām un ka tajā ir iekļauta vismaz X pielikumā norādītā informācija. Dalībvalstis savstarpēji atzīst savus izcelsmes apliecinājumus tikai kā šajā punktā minētās informācijas pierādījumu. Atteikums atzīt izcelsmes apliecinājumu kā šādu pierādījumu, jo īpaši ar krāpšanas novēršanu saistītu iemeslu dēļ, ir jāpamato ar objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem. Dalībvalstis paziņo Komisijai par šādu atteikumu un tā pamatojumu. Izcelsmes apliecinājuma atzīšanas atteikuma gadījumā Komisija var pieņemt lēmumu likt atteikuma paudējam atzīt izcelsmes apliecinājumu, jo īpaši atsaucoties uz objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem, ar kuriem pamatota šāda atzīšana.

Komisijai ir tiesības, pieņemot deleģētos aktus saskaņā ar šīs direktīvas 23. pantu, līdz 2014. gada 31. decembrim pārskatīt saskaņotās efektivitātes atsaucēs vērtības, kas noteiktas Komisijas Īstenošanas lēmumā 2011/877/ES <sup>(1)</sup>, pamatojoties uz Direktīvu 2004/8/EK.

11. Dalībvalstis nodrošina, ka jebkāds pieejamais koģenerācijas atbalsts tiek piešķirts tikai tad, ja elektroenerģija tiek ražota augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā un siltuma pārpalikums tiek lietderīgi izmantots, lai panāktu primārās enerģijas ietaupījumu. Publiskajam atbalstam koģenerācijai un centralizētas siltumapgādes ražošanai un tīkliem attiecīgā gadījumā piemēro noteikumus par valsts atbalstu.

<sup>(1)</sup> OV L 343, 23.12.2011., 91. lpp.

**▼B***15. pants***Enerģijas pārveide, pārvade un sadale**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts energoregulatori, veicot Direktīvās 2009/72/EK un 2009/73/EK paredzētos regulatīvos uzdevumus attiecībā uz lēmumiem par gāzes un elektroenerģijas infrastruktūras darbību, pienācīgu uzmanību pievērš energoefektivitātei.

Dalībvalstis jo īpaši nodrošina, ka valstu energoregulatori saskaņā ar Direktīvu 2009/72/EK un atbilstīgi katra pasākuma izmaksām un ieguvumiem, veidojot tīkla tarifus un noteikumus, stimulē to, lai tīklu operatori tīklu lietotājiem darītu pieejamus sistēmas pakalpojumus, kas ļautu tiem īstenot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus viedo tīklu ieviešanas kontekstā.

Šādus sistēmas pakalpojumus var noteikt sistēmas operators, un tie nelabvēlīgi neietekmē sistēmas drošību.

Attiecībā uz elektroenerģiju dalībvalstis nodrošina, ka tīklu noteikumi un tīklu tarifi atbilst XI pielikumā noteiktajiem kritērijiem, ņemot vērā pamatnostādnes un kodeksus, kas izstrādāti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 714/2009.

2. Dalībvalstis līdz 2015. gada 30. jūnijam nodrošina, ka:

a) tiek veikts izvērtējums par gāzes un elektroenerģijas infrastruktūras energoefektivitātes potenciālu, jo īpaši attiecībā uz pārvadi, sadali, slodzes vadību un savietojamību, kā arī pieslēgumu enerģijas ražošanas iekārtām, tostarp enerģijas mikroģeneratoru piekļuves iespējām;

b) tiek apzināti konkrēti pasākumi un ieguldījumi, lai tīkla infrastruktūrā ieviestu rentablus energoefektivitātes uzlabojumus, paredzot to ieviešanas termiņus.

**▼M3**

2.a Līdz 2020. gada 31. decembrim Komisija pēc apspriešanās ar attiecīgajām ieinteresētajām personām izstrādā vienotu metodiku, lai rosinātu tīklu operatorus samazināt zaudējumus, īstenot rentablu un energoefektīvu ieguldījumu programmu infrastruktūrā un pienācīgi aprēķināt energoefektivitāti un tīkla elastību.

**▼B**

3. Dalībvalstis var atļaut pie tīkla piesaistītai enerģijas pārvadei un sadalei izmantot tādas shēmu un tarifu struktūru elementus, kuriem ir sociāls mērķis, ar noteikumu, ka jebkāda kroplājoša ietekme uz pārvades un sadales sistēmu ir, cik vien iespējams, neliela un nav nesamērīga ar sociālo mērķi.

**▼B**

4. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek atcelti tie pārvades un sadales tarifi iestrādātie stimuli, kas negatīvi ietekmē elektrības ražošanas, pārvades, sadales un piegādes kopējo efektivitāti (tostarp energoefektivitāti) vai kas varētu kavēt pieprasījuma reakcijas dalību balansēšanas tirgos un papildpakalpojumu iepirkumos. Dalībvalstis nodrošina, ka tīklu operatori ir stimuls uzlabot infrastruktūras plānojuma un darbības efektivitāti un – Direktīvas 2009/72/EK ietvaros – tarifi ļauj piegādātājiem uzlabot patērētāju līdzdalību sistēmas efektivitātē, tostarp pieprasījuma reakciju atkarībā no valsts apstākļiem.

5. Neskarot Direktīvas 2009/28/EK 16. panta 2. punktu un ņemot vērā Direktīvas 2009/72/EK 15. pantu, kā arī to, ka ir jānodrošina siltumapgādes nepārtrauktība, dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar prasībām, kas attiecas uz tīkla uzticamības un drošības saglabāšanu, pamatojoties uz pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem, kurus noteikušas valsts kompetentās iestādes, pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori, kad tie atbild par elektroenerģijas ražošanas iekārtu darbības vadību savā teritorijā:

- a) garantē elektroenerģijas, kas iegūta augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā, pārvadi un sadali;
- b) nodrošina elektroenerģijai, kas iegūta augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā, prioritāru vai garantētu piekļuvi tīklam;
- c) vadot elektroenerģijas ražošanas iekārtu darbību, dod priekšroku elektroenerģijai, kas iegūta augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā, ciktāl to ļauj valsts elektroenerģijas sistēmas droša darbība.

Dalībvalsts nodrošina, ka noteikumi par dažādajām piekļuves un darbības prioritātēm, ko piešķir valsts elektroenerģijas sistēmā, ir detalizēti izskaidroti un publicēti. Gadījumos, kad augstas efektivitātes koģenerācijai tiek paredzēta prioritāra piekļuve vai darbības prioritāte, dalībvalstis var noteikt prioritātes pakāpes gan starp dažādiem atjaunojamās enerģijas un augstas efektivitātes koģenerācijas veidiem, gan to ietvaros, un tās jebkurā gadījumā nodrošina, lai netiktu kavēta prioritāra piekļuve vai darbības prioritāte ► **C1** attiecībā uz enerģiju, ko iegūst no svārstīgu atjaunojamu energoresursu avotiem. ◀

Papildus pienākumiem, kas izklāstīti pirmajā daļā, pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori ievēro XII pielikumā noteiktās prasības.

Dalībvalstis var īpaši veicināt mazo koģenerācijas iekārtu un mikrokoģenerācijas iekārtu augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražotās elektroenerģijas pieslēgumu tīkla sistēmai. Attiecīgos gadījumos dalībvalstis veic pasākumus, ar ko tīklu operatori tiek mudināti izveidot vienkāršu procedūru “uzstādi un paziņo” mikrokoģenerācijas iekārtu uzstādīšanai, lai vienkāršotu un saīsinātu atļaujas izsniegšanas procedūru individuālām personām un uzstādītājiem.

**▼B**

6. Saskaņā ar prasībām, kas attiecas uz tīkla uzticamības un drošības uzturēšanu, dalībvalstis veic piemērotas darbības, lai nodrošinātu, ka gadījumos, kad tas ir tehniski un ekonomiski īstenojams saistībā ar augstas efektivitātes koģenerācijas darbības režīmu, augstas efektivitātes koģenerācijas iekārtu operatori var piedāvāt balansēšanas pakalpojumus un citus operatīvus pakalpojumus pārvades sistēmu operatoru vai sadales sistēmu operatoru līmenī. Pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori nodrošina, ka šādi pakalpojumi ietilpst pakalpojumu iepirkuma procesā, kas ir pārredzams, nediskriminējošs un pieejams rūpīgām pārbaudēm.

Attiecīgos gadījumos dalībvalstis var pieprasīt, lai pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori veicina augstas efektivitātes koģenerācijas iekārtu izvietojumu netālu no elektroenerģijas pieprasījuma vietām, samazinot pieslēguma un sistēmas izmantošanas maksu.

7. Dalībvalstis var ļaut elektroenerģijas ražotājiem, kas izmanto augstas efektivitātes koģenerācijas režīmu un vēlas pieslēgties tīklam, izsludināt konkursu par pieslēgšanas darbiem.

8. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts energoregulatori veicina to, lai vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tirgos līdzās piedāvājumam piedalītos arī pieprasījuma puses resursi, piemēram, pieprasījuma reakcija.

Ņemot vērā tīklu pārvaldībai piemītošos tehniskos ierobežojumus, dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu un sadales sistēmu operatori, apmierinot prasības pēc līdzsvarošanas un papildu pakalpojumiem, pret pieprasījuma reakcijas sniedzējiem, tostarp agregatoriem, izturas nediskriminējoši, balstoties uz viņu tehniskajām spējām.

Ņemot vērā tīklu pārvaldībai piemītošos tehniskos ierobežojumus, dalībvalstis veicina pieprasījuma reakcijas piekļuvi līdzsvarošanas, rezerves un citu sistēmas pakalpojumu tirgum un līdzdalību šajos tirgos, *inter alia*, nosakot valsts energoregulatoram vai – ja tā paredzēts valsts regulējuma sistēmā – pārvades sistēmu operatoriem un sadales sistēmu operatoriem prasību ciešā sadarbībā ar pieprasījuma pakalpojumu sniedzējiem un patērētājiem formulēt tehniskos nosacījumus dalībai minētajos tirgos, balstoties uz minēto tirgu tehniskajām prasībām un pieprasījuma reakcijas sniedzēju spējām. Šādās specifikācijās ietilpst agregatoru līdzdalība.

9. Sniedzot ziņojumu saskaņā ar Direktīvu 2010/75/ES un neskarot tās 9. panta 2. punktu, dalībvalstis apsver iespēju ziņojumā iekļaut informāciju par energoefektivitātes līmeni iekārtās, kurās veic kurināmā sadedzināšanu un kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauka ir 50 MW vai vairāk, ņemot vērā attiecīgos labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, kas izstrādāti saskaņā ar Direktīvu 2010/75/ES un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/1/EK (2008. gada 15. janvāris) par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (<sup>1</sup>).

(<sup>1</sup>) OV L 24, 29.1.2008., 8. lpp.

**▼B**

Dalībvalstis var veicināt to, lai pirmajā daļā minēto iekārtu operatori uzlabotu savus gada vidējos neto darbības rādītājus.

## IV NODAĻA

## HORIZONTĀLI PASĀKUMI

## 16. pants

**Kvalifikācijas, akreditācijas un sertifikācijas sistēmu pieejamība**

1. Ja dalībvalsts uzskata, ka tehniskās kompetences, objektivitātes un uzticamības līmenis valstī nav pietiekams, tā nodrošina, ka energopakalpojumu sniedzējiem, energoaudita veicējiem, energopārvaldniekiem un ar enerģiju saistītu būves elementu, kas definēti Direktīvas 2010/31/ES 2. panta 9. punktā, uzstādītājiem līdz 2014. gada 31. decembrim tiek darītas pieejamas vai ir pieejamas sertifikācijas un/vai akreditācijas shēmas un/vai līdzvērtīgas kvalifikācijas shēmas, tostarp vajadzības gadījumā piemērotas apmācību programmas.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētās shēmas ir patērētājiem pārredzamas un uzticamas un sniedz ieguldījumu valstu energoefektivitātes mērķu sasniegšanā.

3. Dalībvalstis 1. punktā minētās sertifikācijas un/vai akreditācijas shēmas vai līdzvērtīgas kvalifikācijas shēmas dara publiski pieejamas un sadarbojas savā starpā un ar Komisiju, lai veiktu shēmu salīdzināšanu un atzīšanu.

Saskaņā ar 18. panta 1. punktu dalībvalstis veic piemērotus pasākumus, lai patērētāji būtu informēti par kvalifikācijas un/vai akreditācijas shēmu pieejamību.

## 17. pants

**Informācija un apmācība**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka informācija par pieejamiem energoefektivitātes mehānismiem un finanšu un tiesisko pamatu ir pārredzama un plaši izplatīta visiem attiecīgiem tirgus dalībniekiem, tostarp patērētājiem, celtniekiem, arhitektiem, inženieriem, vides auditoriem, energoauditoriem un būves elementu uzstādītājiem, kā tas noteikts Direktīvā 2010/31/ES.

Dalībvalstis veicina to, lai bankām un citām finanšu iestādēm tiktu sniegta informācija par iespējām piedalīties energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu finansēšanā, tostarp veidojot publiskā un privātā sektora partnerības.

2. Dalībvalstis rada tirgus dalībniekiem piemērotus apstākļus, lai tie nodrošinātu enerģijas patērētājiem atbilstošu un mērķtiecīgu informāciju un padomus energoefektivitātes jomā.

3. Komisija pārskata, kāda ir ietekme tās pasākumiem, ar kuriem atbalsta platformu attīstību, iesaistot, *inter alia*, Eiropas sociālā dialoga struktūras energoefektivitātes apmācību programmu veicināšanā, un vajadzības gadījumā ierosina turpmākus pasākumus. Komisija veicina Eiropas sociālo partneru diskusijas par energoefektivitāti.

**▼B**

4. Dalībvalstis, piedaloties ieinteresētajām personām, tostarp vietējām un reģionālām iestādēm, veicina piemērotas informācijas, izpratnes veidošanas un apmācību iniciatīvas, lai informētu iedzīvotājus par ieguvumiem un praktiskiem labumiem no energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem.

5. Komisija veicina informācijas par paraugpraksi energoefektivitātes jomā apmaiņu un plašu izplatīšanu dalībvalstīs.

*18. pants***Energopakalpojumi**

1. Dalībvalstis veicina energopakalpojumu tirgu un MVU piekļuvi šim tirgum:

- a) izplatot skaidru un viegli pieejamu informāciju par:
  - i) pieejamiem energopakalpojumu līgumiem un noteikumiem, kas būtu jāiekļauj šādos līgumos, lai garantētu enerģijas ietaupījumu un galalietotāju tiesības;
  - ii) finanšu instrumentiem, stimuliem, dotācijām un aizdevumiem, ar ko tiek atbalstīti energoefektivitātes pakalpojumu projekti;
- b) veicinot kvalitātes marķējumu izstrādi, *inter alia* no tirgotāju apvienību puses;
- c) saskaņā ar 16. pantu darot publiski pieejamu un regulāri atjauninot pieejamo kvalificēto un/vai sertificēto energopakalpojumu sniedzēju un to kvalifikācijas dokumentu un/vai sertifikātu sarakstu vai arī nodrošinot saskarni, kur energopakalpojumu sniedzēji var sniegt informāciju;
- d) atbalstot to, ka publiskais sektors izmanto energopakalpojumu piedāvājumus, jo īpaši ēku modernizācijai, un šajā nolūkā:
  - i) nodrošinot energoefektivitātes līgumu paraugus, kuros ietilpst vismaz XIII pielikumā uzskaitītie elementi;
  - ii) nodrošinot informāciju par paraugpraksi energoefektivitātes līgumu slēgšanā, tostarp izmaksu un ieguvumu analīzi, kurā izmantota dzīves cikla pieeja – ja tāda pieejama.

**▼M4**

\_\_\_\_\_

**▼B**

2. Dalībvalstis atbalsta energopakalpojumu tirgus pareizu darbību, attiecīgā gadījumā:

- a) apzinot un publiskojot kontaktpunktus, kur galalietotāji var iegūt 1. punktā minēto informāciju;
- b) vajadzības gadījumā veicot pasākumus, lai novērstu regulatīvus un neregulatīvus šķēršļus, kas traucē slēgt energoefektivitātes līgumus un ieviest citus energoefektivitātes pakalpojumu paraugus enerģijas taupīšanas pasākumu apzināšanai un/vai īstenošanai;



**▼B**

- c) apsverot iespēju izveidot neatkarīgu mehānismu, piemēram, ombudu, vai iecelt šādu uzdevumu veicēju, lai nodrošinātu sūdzību efektīvu izskatīšanu un strīdu ārpustiesas izšķiršanu saistībā ar energopakalpojumu līgumiem;
- d) radot iespēju neatkarīgiem tirgus starpniekiem veicināt tirgus attīstību pieprasījuma un piedāvājuma pusē.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka enerģijas sadales uzņēmumi, sadales sistēmu operatori un enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumi atturas no jebkādam darbībām, kas var kavēt energopakalpojumu vai citu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu pieprasījumu un sniegšanu vai traucēt šādu pakalpojumu vai pasākumu tirgu attīstību, tostarp liedzot konkurentiem piekļuvi tirgum vai ļaunprātīgi izmantojot dominējošu stāvokli.

*19. pants***Citi pasākumi energoefektivitātes veicināšanai**

1. Dalībvalstis izvērtē un vajadzības gadījumā īsteno atbilstīgus pasākumus, lai novērstu reglamentējošus un nereglamentējošus šķēršļus energoefektivitātei, neskarot dalībvalstu īpašuma un īres tiesību pamatprincipus, jo īpaši saistībā ar šādiem jautājumiem:

- a) atšķirības stimulus ēkas īpašniekam un īrniekam vai nomniekam vai arī vairākiem īpašniekiem – lai nodrošinātu, ka šīs personas netiek atturētas veikt ieguldījumus energoefektivitātes uzlabošanā, kurus tās citādi būtu veikušas, tādēļ, ka viņi paši nesaņems visus ieguvumus, vai ka nav noteikumu par to, kā starp viņiem sadalīt izmaksas un ieguvumus, tostarp valsts noteikumu un pasākumu, kas regulē lēmumu pieņemšanas procesus attiecībā uz īpašumu, kas pieder vairākiem īpašniekiem;
- b) normatīvi akti un administratīvā prakse attiecībā uz publisko iepirkumu un ikgadējo budžeta veidošanu un grāmatvedību, lai nodrošinātu to, ka atsevišķas publiskās struktūras netiek atturētas veikt ieguldījumus energoefektivitātes uzlabošanā un paredzamo dzīves cikla izmaksu samazināšanā, kā arī izmantot energoefektivitātes līgumus un citus trešo personu finansēšanas pasākumus uz ilgtermiņa līguma pamata.

Šādi pasākumi šķēršļu novēršanai var ietvert stimulu nodrošināšanu, normatīvo noteikumu atcelšanu vai grozīšanu, pamatnostādņu pieņemšanu un skaidrojošus paziņojumus vai administratīvo procedūru vienkāršošanu. Pasākumus var kombinēt ar izglītības, apmācību, specifiskas informācijas un tehniskas palīdzības nodrošināšanu energoefektivitātes jautājumos.

2. Par 1. punktā minēto šķēršļu un pasākumu novērtējumu ziņo Komisijai pirmajā valsts energoefektivitātes rīcības plānā, kas minēts 24. panta 2. punktā. Komisija veicina valstu paraugprakses apmaiņu šajā jomā.

**▼B***20. pants***Valsts energoefektivitātes fonds, finansēšana un tehnisks atbalsts**

1. Neskarot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu, dalībvalstis atvieglo finansēšanas mehānismu izveidi vai spēkā esošo mehānismu izmantošanu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem, lai pēc iespējas palielinātu dažādu finansējuma plūsmu sniegtos ieguvumus.

2. Komisija attiecīgā gadījumā tieši vai ar Eiropas finanšu iestāžu starpniecību palīdz dalībvalstīm izveidot finansēšanas mehānismus un tehniskā atbalsta sistēmas ar mērķi paaugstināt energoefektivitāti dažādās nozarēs.

3. Komisija veicina paraugprakses apmaiņu starp kompetentajām valsts vai reģionālajām iestādēm vai struktūrām, piemēram, izmantojot pārvaldes struktūru ikgadējas sanāksmes, publiskas datubāzes, kurās apkopota informācija par dalībvalstu īstenotajiem pasākumiem, un salīdzinājumu valstu starpā.

**▼M3**

3.a Lai mobilizētu privāto finansējumu energoefektivitātes pasākumiem un ar energoefektivitāti saistītai renovācijai saskaņā ar Direktīvu 2010/31/ES, Komisija rīkos dialogu gan ar publiskā, gan privātā finansējuma iestādēm, lai apzinātu iespējamās veicamās darbības.

3.b Šā panta 3.a punktā minētās darbības ietver:

- a) kapitāla investīciju energoefektivitātē piesaistīšanu, apsverot plašāko enerģijas ietaupījumu ietekmi uz finanšu riska pārvaldību;
- b) labāku datu par energoefektivitāti un finanšu efektivitāti nodrošināšanu:
  - i) turpinot izskatīt, kā investīcijas energoefektivitātē uzlabo pamatā esošo aktīvu vērtību;
  - ii) atbalstot pētījumus nolūkā novērtēt, kā tiek naudas izteiksmē izteikti ar enerģiju nesaistītie ieguvumi no investīcijām energoefektivitātē.

3.c Lai mobilizētu privāto finansējumu energoefektivitātes pasākumiem un ar energoefektivitāti saistītai renovācijai dalībvalstis, īstenojot šo direktīvu:

- a) apsver iespējas uzlabot energoauditu izmantošanu saskaņā ar 8. pantu ar mērķi ietekmēt lēmumu pieņemšanu;
- b) optimāli izmanto iniciatīvas “Energoviedu ēku vieda finansēšana” iespējas un piedāvātos instrumentus.

3.d Līdz 2020. gada 1. janvārim Komisija sniedz norādījumus dalībvalstīm par privāto investīciju piesaistīšanu.

**▼B**

4. Dalībvalstis var izveidot valsts energoefektivitātes fondu. Fonda mērķis ir atbalstīt valstu iniciatīvas energoefektivitātes jomā.

5. Dalībvalstis var ļaut 5. panta 1. punktā izklāstītos pienākumus izpildīt, katru gadu valsts energoefektivitātes fondā iemaksājot summu, kas ir līdzvērtīga ieguldījumiem, kuri būtu nepieciešami, lai izpildītu minētos pienākumus.

6. Dalībvalstis var noteikt, ka atbildīgās puses savus 7. panta 1. punktā paredzētos pienākumus var izpildīt, katru gadu valsts energoefektivitātes fondā iemaksājot summu, kas ir līdzvērtīga ieguldījumiem, kuri būtu nepieciešami, lai izpildītu minētos pienākumus.

7. Ieņēmumus, kas gūti no Lēmumā 406/2009/EK minētajiem ikgadējiem emisiju sadales apjomiem, dalībvalstis var izmantot inovatīvu finansēšanas mehānismu attīstībai, lai praktiski realizētu 5. pantā noteikto mērķi – uzlabot ēku energoefektivitāti.

*21. pants***Pārrēķina koeficienti**

Lai salīdzinātu enerģijas ietaupījumu un veiktu pārrēķinu uz salīdzināmu vienību, piemēro IV pielikumā noteiktos pārrēķina koeficientus, izņemot gadījumus, kad var pamatot citu pārrēķina koeficientu izmantošanu.

## V NODAĻA

**NOBEIGUMA NOTEIKUMI***22. pants***Deleģētie akti**

1. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai pārskatītu saskaņotās efektivitātes atsaucēs vērtības, kas minētas 14. panta 10. punkta otrajā daļā.

**▼M3**

2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu grozītu, pielāgojot tehnikas attīstībai I līdz V, VII līdz X un XII pielikumā noteiktās vērtības, aprēķina metodes, iepriekš noteiktu primārās enerģijas koeficientu un prasības.

**▼B***23. pants***Deleģēšanas īstenošana**

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

**▼ M3**

2. Pilnvaras pieņemt 22. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2018. gada 24. decembra. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

**▼ B**

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 22. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

**▼ M3**

3.a Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu <sup>(1)</sup>.

**▼ B**

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 22. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

*24. pants***Īstenošanas pārskatīšana un pārraudzība**

1. Sākot ar 2013. gadu, dalībvalstis katru gadu līdz 30. aprīlim ziņo par gūtajiem panākumiem virzībā uz valsts energoefektivitātes mērķi saskaņā ar XIV pielikuma 1. daļu. Šis ziņojums var būt daļa no valsts reformu programmas, kas minēta Padomes 2010. gada 13. jūlija Ieteikumā 2010/410/ES par vispārējām pamatnostādnēm dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikai <sup>(2)</sup>.

**▼ M4****▼ B**

3. Komisija novērtē gada ziņojumus un valstu energoefektivitātes rīcības plānus un izvērtē, kādā apmērā dalībvalstis ir guvušas panākumus 3. panta 1. punktā noteikto valsts energoefektivitātes mērķu izpildē un šīs direktīvas īstenošanā. Komisija savu izvērtējumu nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei. Pamatojoties uz ziņojumu un valstu energoefektivitātes rīcības plānu izvērtējumu, Komisija var sniegt dalībvalstīm ieteikumus.

<sup>(1)</sup> OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

<sup>(2)</sup> OV L 191, 23.7.2010., 28. lpp.

**▼B**

4. Komisija pārrauga šīs direktīvas īstenošanas ietekmi uz Direktīvu 2003/87/EK, Direktīvu 2009/28/EK un Direktīvu 2010/31/ES, kā arī uz Lēmumu Nr. 406/2009/EK un rūpniecības nozarēm, jo īpaši tām, kas pakļautas ievērojamam oglekļa dioksīda emisijas pārvirzes riskam, kā noteikts Lēmumā 2010/2/ES.

**▼M3**

4.a Enerģētikas savienības stāvokļa apskata kontekstā Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 35. panta 1. punktu un 2. punkta c) apakšpunktu ziņo par CO<sub>2</sub> emisiju tirgus darbību, ņemot vērā apsvērumus par ietekmi uz šīs direktīvas īstenošanu.

**▼B**

5. Veicot pirmā valsts energoefektivitātes rīcības plāna izvērtējumu, Komisija pirmo reizi pārskata, vai joprojām ir vajadzīga iespēja noteikt 14. panta 6. punktā paredzētos atbrīvojumus, un pēc tam ik pēc trim gadiem to pārskata atkārtoti. Ja pārskats liecina, ka kāds no atbrīvojumu kritērijiem vairs nav pamatots, ņemot vērā siltumslozdes pieejamību un to iekārtu faktisko darbības režīmu, uz kurām attiecas atbrīvojums, Komisija ierosina attiecīgus pasākumus.

6. Saskaņā ar I pielikumā norādīto metodoloģiju dalībvalstis katru gadu līdz 30. aprīlim iesniedz Komisijai statistikas datus par valsts elektroenerģijas un siltuma ražošanu augstas un zemas efektivitātes koģenerācijas režīmā attiecībā pret kopējo siltuma un elektroenerģijas ražošanas jaudu. Tās iesniedz arī ikgadējos statistikas datus par koģenerācijas siltuma un elektroenerģijas ražošanas jaudu un koģenerācijai izmantoto kurināmo, un par centralizētas siltumapgādes un ►C2 aukstumapgādes ◄ ražošanu un jaudu attiecībā pret kopējo siltuma un elektroenerģijas ražošanu un jaudu. Dalībvalstis saskaņā ar II pielikumā noteikto metodoloģiju iesniedz statistikas datus par primārās enerģijas ietaupījumu, kas sasniegts, izmantojot koģenerāciju.

7. Komisija līdz 2014. gada 30. jūnijam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei 3. panta 2. punktā minēto novērtējumu, kam nepieciešamības gadījumā pievieno priekšlikumus turpmākiem pasākumiem.

8. Komisija līdz 2015. gada 5. decembrim pārskata, cik efektīvi īstenots 6. pants, ņemot vērā prasības, kas noteiktas Direktīvā 2004/18/EK, un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Minētajam ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno priekšlikumus turpmākiem pasākumiem.

9. Līdz 2016. gada 30. jūnijam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par 7. panta īstenošanu. Minētajam ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno tiesību akta priekšlikumu vienam vai vairākiem šādiem nolūkiem:

a) mainīt 7. panta 1. punktā norādīto beigu datumu;

**▼ B**

- b) pārskatīt 7. panta 1., 2. un 3. punktā noteiktās prasības;
- c) noteikt papildu kopējās prasības, jo īpaši attiecībā uz 7. panta 7. punktā minētajiem jautājumiem.

10. Līdz 2018. gada 30. jūnijam Komisija izvērtē panākumus, ko dalībvalstis guvušas, novēršot regulatīvus un neregulatīvus šķēršļus, kas minēti 19. panta 1. punktā. Šim izvērtējumam vajadzības gadījumā pievieno priekšlikumus turpmākiem pasākumiem.

11. Komisija 1. un 2. punktā minētos ziņojumus dara publiski pieejamus.

**▼ M3**

12. Līdz 2019. gada 31. decembrim Komisija izvērtē, cik efektīvi 8. panta 4. punkta piemērošanas nolūkā tiek īstenota mazo un vidēju uzņēmumu definīcija, un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Pēc iespējas drīz pēc minētā ziņojuma iesniegšanas Komisija attiecīgā gadījumā pieņem leģislatīvo aktu priekšlikumus.”;

13. Līdz 2021. gada 1. janvārim Komisija veic izvērtējumu par to, kāds ir energoefektivitātes potenciāls enerģijas pārveidošanas, pārveides, pārvades, transportēšanas un uzglabāšanas ziņā, un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Vajadzības gadījumā minētajam ziņojumam pievieno leģislatīvo aktu priekšlikumus.

14. Ja vien pa šo laiku nav ierosinātas izmaiņas mazumtirdzniecības tirgus noteikumos, kas paredzēti Direktīvā 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu, Komisija līdz 2021. gada 31. decembrim veic izvērtējumu un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par noteikumiem saistībā ar dabasgāzes uzskaiti, rēķinu vai patēriņa informāciju, lai attiecīgā gadījumā panāktu to atbilstību attiecīgajiem noteikumiem par elektroenerģiju, kas paredzēti Direktīvā 2009/72/EK, lai pastiprinātu patērētāju aizsardzību un ļautu galalietotājiem saņemt regulārāku, skaidru un aktualizētu informāciju par viņu dabasgāzes patēriņu un ļautu viņiem regulēt savu enerģijas izmantošanu. Pēc iespējas drīz pēc minētā ziņojuma iesniegšanas Komisija attiecīgā gadījumā pieņem tiesību aktu priekšlikumus.

15. Līdz 2024. gada 28. februārim un turpmāk ik pēc pieciem gadiem Komisija novērtē šo direktīvu un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei.

Minētajā novērtējumā iekļauj:

- a) izvērtējumu tam, vai pēc 2030. gada koriģēt 5. pantā noteiktās prasības un alternatīvo pieeju;
- b) izvērtējumu tam, kāda ir šīs direktīvas vispārējā efektivitāte un vai ir vajadzīgs pielāgot Savienības energoefektivitātes politiku saskaņā ar 2015. gada Parīzes nolīguma par klimata pārmaiņām, ko pieņēma pēc Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām pušu konferences 21. sesijas<sup>(1)</sup>, mērķiem un ņemot vērā ekonomikas un inovāciju attīstību.

Minētajam ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno priekšlikumus turpmākiem pasākumiem.

<sup>(1)</sup> OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.



### 25. pants

#### Tiešsaistes forums

Komisija izveido tiešsaistes forumu, lai veicinātu šīs direktīvas praktisko īstenošanu valsts, reģionālā un vietējā līmenī. Ar minēto forumu veicina pieredzes apmaiņu attiecībā uz praksi, salīdzinošu vērtēšanu, sadarbības tīkla pasākumiem, kā arī inovatīviem paņēmieniem.

### 26. pants

#### Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

### 27. pants

#### Grozījumi un atcelšana

1. Direktīvu 2006/32/EK atceļ no 2014. gada 5. jūnija, izņemot tās 4. panta 1. līdz 4. punktu un I, III un IV pielikumu, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņu, kurā tā ir transponējama valstu tiesību aktos. Direktīvas 2006/32/EK 4. panta 1. līdz 4. punktu un I, III un IV pielikumu atceļ no 2017. gada 1. janvāra.

Direktīvu 2004/8/EK atceļ no 2014. gada 5. jūnija, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņu, kurā tā ir transponējama valstu tiesību aktos.

Atsauces uz Direktīvu 2006/32/EK un Direktīvu 2004/8/EK uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu XV pielikumā.

2. Direktīvas 2010/30/ES 9. panta 1. un 2. punktu svīturo no 2014. gada 5. jūnija.
3. Direktīvu 2009/125/EK groza šādi:
  - 1) iekļauj šādu apsvērumu:

“(35.a) Direktīvā 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (\*) prasīts, ka dalībvalstīm ir jānosaka energoefektivitātes prasības attiecībā uz būves elementiem, kas ir norobežojošo konstrukciju daļa, un sistēmas prasības attiecībā uz vispārējo energoefektivitāti, pareizu uzstādīšanu un pienācīgiem izmēriem, regulējumu un kontroli esošajās ēkās ierīkotajām inženiertehniskajām sistēmām. Šīs direktīvas mērķi saskan ar iespēju konkrētos apstākļos ar minētajām prasībām ierobežot tādu ar enerģiju saistītu ražojumu uzstādīšanu, kuri atbilst šai direktīvai un tās īstenošanas pasākumiem, ar noteikumu, ka šādas prasības nerada nepamatotu tirgus šķērslis.

(\*) OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.”;

**▼B**

2) direktīvas 6. panta 1. punkta beigās pievieno šādu teikumu:

“Tas neskar energoefektivitātes prasības un sistēmas prasības, ko dalībvalstis noteikušas saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 4. panta 1. punktu un 8. pantu.”

*28. pants***Transponēšana**

1. Normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, dalībvalstīs stājas spēkā līdz 2014. gada 5. jūnijam.

Neatkarīgi no pirmās daļas dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz attiecīgajos pantos un punktos noteiktajam laikam izpildītu prasības, kuras minētas 4. pantā, 5. panta 1. punkta pirmajā daļā, 5. panta 5. punktā, 5. panta 6. punktā, 7. panta 9. punkta pēdējā daļā, 14. panta 6. punktā, 19. panta 2. punktā, 24. panta 1. punktā, un 24. panta 2. punktā, kā arī V pielikuma 4. punktā.

Tās tūlīt dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos iekļauj atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus galvenos noteikumus tiesību aktos, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

*29. pants***Stāšanās spēkā**

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

*30. pants***Adresāti**

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.





## I PIELIKUMS

### KOĢENERĀCIJAS REŽĪMĀ SARAZOTĀS ELEKTROENERĢIJAS APRĒĶINA VISPĀRĪGIE PRINCIPI

#### I daļa

##### *Vispārīgie principi*

Vērtības, ko izmanto koģenerācijas režīmā saražotās elektroenerģijas aprēķināšanai, nosaka, pamatojoties uz iekārtas paredzamo vai faktisko darbību normālos lietošanas apstākļos. Attiecībā uz mikrokoģenerācijas iekārtām šos aprēķinus var balstīt uz apstiprinātām vērtībām:

- a) Koģenerācijas režīmā saražotās elektroenerģijas daudzumu uzskata par vienlīdzīgu ar iekārtas kopējo gadā saražotās elektroenerģijas daudzumu, ko mēra galvenā ģenerators izejas punktā:
- i) koģenerācijas iekārtās, kas atbilst II daļā minētajam b), d), e), f), g) un h) tipam un kuru dalībvalstu noteiktā gada kopējā efektivitāte ir vismaz 75 %; un
  - ii) koģenerācijas iekārtās, kas atbilst II daļā minētajam a) un c) tipam un kuru dalībvalstu noteiktā gada kopējā efektivitāte ir vismaz 80 %.
- b) Koģenerācijas iekārtās, kuru gada kopējā efektivitāte ir zemāka par to, kas minēta a) punkta i) apakšpunktā (koģenerācijas iekārtas, kas atbilst II daļā minētajam b), d), e), f), g) un h) tipam) vai kuru gada kopējā efektivitāte ir zemāka par to, kas minēta a) punkta ii) apakšpunktā (koģenerācijas iekārtas, kas atbilst II daļā minētajam a) un c) tipam), koģenerāciju aprēķina saskaņā ar šādu formulu:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} * C$$

Kur:

$E_{\text{CHP}}$  ir koģenerācijas režīmā saražotās elektroenerģijas daudzums,

C ir attiecība starp elektroenerģiju un siltumu,

$H_{\text{CHP}}$  ir koģenerācijas režīmā saražotā lietderīgā siltuma daudzums (šim nolikam aprēķināts kā kopējais saražotais siltuma daudzums, no kura atņemts siltuma daudzums, kas saražots atsevišķos apkures katlos vai iegūts, ekstrahējot tiešo tvaiku no tvaika ģenerators pirms turbīnas).

Koģenerācijas režīmā saražotās elektroenerģijas aprēķins jāpamato ar faktisko attiecību starp elektroenerģiju un siltumu. Ja nav zināma faktiskā attiecība starp elektroenerģiju un siltumu koģenerācijas iekārtā, attiecībā uz iekārtām, kas atbilst II daļā minētajam a), b), c), d) un e) tipam, jo īpaši statistikas vajadzībām var izmantot šādas standarta vērtības, ja aprēķinātais koģenerācijas režīmā saražotās elektroenerģijas daudzums ir mazāks par kopējo iekārtā saražoto elektroenerģijas daudzumu vai vienāds ar to:

Iekārtas tips	Standarta attiecība starp elektroenerģiju un siltumu, C
Kombinētā cikla gāzes turbīna ar siltuma rekuperāciju	0,95
Tvaika pretspiediena turbīna	0,45
Tvaika kondensācijas turbīna	0,45
Gāzes turbīna ar siltuma rekuperāciju	0,55
Iekšdedzes dzinējs	0,75

**▼B**

Ja dalībvalstis ievieš standarta vērtības attiecībā starp elektroenerģiju un siltumu iekārtās, kas atbilst II daļā minētajam f), g), h), i), j) un k) tipam, šādas standarta vērtības publicē un par tām paziņo Komisijai.

- c) Ja daļu no enerģijas, kas ir koģenerācijas procesā izmantotajā kurināmajā, atgūst ķīmisku vielu veidā un pārstrādā, šo daļu var atņemt no izmantotā kurināmā daudzuma pirms a) un b) punktā izmantotās kopējās efektivitātes aprēķināšanas.
- d) Ja iekārta koģenerācijas režīmā darbojas ar mazāku jaudu, dalībvalstis var noteikt attiecību starp elektroenerģiju un siltumu kā attiecību starp elektroenerģiju un lietderīgo siltumu, izmantojot attiecīgās iekārtas darbības datus.
- e) To aprēķinu vajadzībām, kas veikti saskaņā ar a) un b) punktu, dalībvalstis var ievērot citus pārskata laikposmus, kuru ilgums nav viens gads.

**II daļa**

*Koģenerācijas tehniskie paņēmieni, uz kuriem attiecas šī direktīva*

- a) Kombinētā cikla gāzes turbīna ar siltuma rekuperāciju
- b) Tvaika pretpiediena turbīna
- c) Tvaika kondensācijas turbīna
- d) Gāzes turbīna ar siltuma rekuperāciju
- e) Iekšdedzes dzinējs
- f) Mikroturbīnas
- g) Sterlinga dzinēji
- h) Kurināmā elementi
- i) Tvaika dzinēji
- j) Organiskais Renkina cikls
- k) Citi tehniskie paņēmieni vai to kombinācijas, kas atbilst 2. panta 30. punktā izklāstītajai definīcijai.

Īstenojot un piemērojot koģenerācijas režīmā saražotās elektroenerģijas vispārīgos aprēķina principus, dalībvalstis izmanto Komisijas Lēmumā 2008/952/EK (2008. gada 19. novembris), ar ko nosaka sīki izstrādātas pamatnostādnes Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/8/EK II pielikuma īstenošanai un piemērošanai <sup>(1)</sup> sīki izstrādātās pamatnostādnes.

<sup>(1)</sup> OV L 338, 17.12.2008., 55. lpp.



*II PIELIKUMS*

**KOĢENERĀCIJAS PROCESA EFEKTIVITĀTES NOTEIKŠANAS  
METODOLOĢIJA**

Vērtības, ko izmanto koģenerācijas efektivitātes un primārās enerģijas ietaupījuma aprēķināšanai, nosaka, pamatojoties uz iekārtas paredzamo vai faktisko darbību normālos lietošanas apstākļos.

a) Augstas efektivitātes koģenerācija

Šajā direktīvā augstas efektivitātes koģenerācija atbilst šādiem kritērijiem:

— ražošana koģenerācijas režīmā koģenerācijas iekārtās nodrošina primārās enerģijas ietaupījumu, ko aprēķina saskaņā ar b) punktu, vismaz 10 % apmērā salīdzinājumā ar atsauces vērtībām siltuma un elektroenerģijas atsevišķai ražošanai,

— ražošanu maza apjoma koģenerācijas iekārtās un mikrokoģenerācijas iekārtās, kas ļauj sasniegt primārās enerģijas ietaupījumu, var uzskatīt par augstas efektivitātes koģenerāciju.

b) Primārās enerģijas ietaupījuma aprēķināšana

Primārās enerģijas ietaupījuma apjomu, kuru sasniedz koģenerācijas režīmā, kas definēts saskaņā ar I pielikumu, aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$PES = \left( 1 - \frac{1}{\frac{CHPH\eta}{RefH\eta} + \frac{CHPE\eta}{RefE\eta}} \right) \times 100\%$$

Kur:

PES ir primārās enerģijas ietaupījums,

CHP H $\eta$  ir koģenerācijas procesa termiskais lietderības koeficients, ko izsaka kā gadā saražotā lietderīgā siltuma attiecību pret kurināmā daudzumu, kas izmantots, lai koģenerācijas režīmā saražotu kopējo lietderīgā siltuma un elektroenerģijas daudzumu,

Ref H $\eta$  ir efektivitātes atsauces vērtība atsevišķai siltuma ražošanai,

CHP E $\eta$  ir koģenerācijas procesa elektriskais lietderības koeficients, ko izsaka kā gadā koģenerācijas režīmā saražotās elektroenerģijas attiecību pret kurināmā daudzumu, kas izmantots, lai koģenerācijas režīmā saražotu kopējo lietderīgā siltuma un elektroenerģijas daudzumu. Ja koģenerācijas iekārtā ražo mehānisko enerģiju, gadā koģenerācijas režīmā saražotās elektroenerģijas daudzumu var palielināt, iekļaujot tajā papildu vienību, kas ir mehāniskās enerģijas daudzumam ekvivalents elektroenerģijas daudzums. Šī papildu vienība nedod tiesības izsniegt izcelsmes apliecinājumus saskaņā ar 14. panta 10. punktu,

Ref E $\eta$  ir efektivitātes atsauces vērtība atsevišķai elektroenerģijas ražošanai.

c) Enerģijas ietaupījuma aprēķināšana, izmantojot alternatīvas aprēķinu metodes

Dalībvalstis var aprēķināt primārās enerģijas ietaupījumu, kas radies, ražojot siltumu, elektroenerģiju un mehānisko enerģiju, kā ir norādīts turpmāk, nepieņemot I pielikumu, lai neņemtu vērā siltumu, kas nav ražots koģenerācijas procesā, un šā procesa elektroenerģijas daļu. Šādu ražošanu var uzskatīt par augstas efektivitātes koģenerāciju, ja tā atbilst šā pielikuma a)

## ▼B

punktā minētajiem efektivitātes kritērijiem un ja attiecībā uz koģenerācijas iekārtām, kuru elektroenerģijas ražošanas jauda ir lielāka par 25 MW, kopējā efektivitāte pārsniedz 70 %. Tomēr šādā ražošanā koģenerācijas režīmā saražotās elektroenerģijas daudzumu izcelsmes apliecināšanas un statistikas vajadzībām nosaka saskaņā ar I pielikumu.

Ja primārās enerģijas ietaupījumu ražošanas procesā aprēķina pēc iepriekš minētās alternatīvās aprēķina metodes, primārās enerģijas ietaupījumu aprēķina pēc šā pielikuma b) punktā dotās formulas, aizstājot “CHP  $H\eta$ ” ar “ $H\eta$ ” un “CHP  $E\eta$ ” ar “ $E\eta$ ”, kur:

$H\eta$  ir procesa termiskais lietderības koeficients, ko izsaka kā gadā saražotā siltuma daudzuma attiecību pret kurināmā daudzumu, kas izmantots, lai saražotu kopējo siltuma un elektroenerģijas daudzumu,

$E\eta$  ir procesa elektriskais lietderības koeficients, ko izsaka kā gadā saražotās elektroenerģijas daudzuma attiecību pret kurināmā daudzumu, kas izmantots, lai saražotu kopējo siltuma un elektroenerģijas daudzumu. Ja koģenerācijas iekārtā ražo mehānisko enerģiju, gadā koģenerācijas režīmā iekārtā saražotās elektroenerģijas apjomu var palielināt, iekļaujot tajā papildu vienību, kas ir mehāniskās enerģijas daudzumam ekvivalents elektroenerģijas daudzums. Šī papildu vienība nedod tiesības izsniegt izcelsmes apliecinājumus saskaņā ar 14. panta 10. punktu.

- d) To aprēķinu vajadzībām, kas veikti saskaņā ar šā pielikuma b) un c) punktu, dalībvalstis var izmantot citus pārskata laikposmus, kuru ilgums nav viens gads.
- e) Attiecībā uz mikrokoģenerācijas iekārtām primārās enerģijas ietaupījumu var aprēķināt, pamatojoties uz apstiprinātiem datiem.
- f) Efektivitātes atsaucēs vērtības atsevišķai siltuma un elektroenerģijas ražošanai

Saskaņotās efektivitātes atsaucēs vērtības veido vērtību matrica, kur vērtības atšķiras pēc būtiskiem faktoriem, tostarp iekārtas izlaides gada un kurināmā veida, un to pamatā jābūt labi dokumentētai analīzei, kurā cita starpā ņemti vērā dati par ekspluatāciju reālos apstākļos, kurināmā kombināciju un klimatiskajiem apstākļiem, kā arī par izmantotajiem koģenerācijas tehniskajiem paņēmieniem.

Efektivitātes atsaucēs vērtības atsevišķai siltuma un elektroenerģijas ražošanai atbilstoši šā pielikuma b) punktā minētajai formulai nosaka darbības efektivitāti siltuma un elektroenerģijas atsevišķai ražošanai, kuru paredzēts aizstāt ar koģenerāciju.

Efektivitātes atsaucēs vērtības aprēķina saskaņā ar šādiem principiem:

- 1) attiecībā uz koģenerācijas iekārtām, salīdzinājums ar atsevišķu elektroenerģijas ražošanu ir balstīts uz principu, ka salīdzina viena veida kurināmo;
- 2) katru koģenerācijas iekārtu salīdzina ar labāko šīs iekārtas izlaides gadā tirgū pieejamo un ekonomiski pamatoto tehnoloģiju atsevišķai siltuma un elektroenerģijas ražošanai;
- 3) efektivitātes atsaucēs vērtības koģenerācijas iekārtām, kas ir vecākas par desmit gadiem, nosaka, pamatojoties uz atsaucēs vērtībām desmit gadus vecām iekārtām;
- 4) efektivitātes atsaucēs vērtības atsevišķai elektroenerģijas un siltuma ražošanai atspoguļo klimatiskās atšķirības starp dalībvalstīm.



### III PIELIKUMS

#### ENERGOEFECTIVITĀTES PRASĪBAS RAŽOJUMU, PAKALPOJUMU UN ĒKU IEGĀDĒ, KO VEIC CENTRĀLĀ VALDĪBA

Atbilstoši rentabilitātei, ekonomiskajai īstenojamībai, lielākai ilgtspējai, tehniskajai piemērotībai, kā arī pietiekamai konkurencei centrālās valdības, kas iegādājas ražojumus, pakalpojumus vai ēkas, tiek mudinātas:

- a) ja uz ražojumu attiecas deleģēts akts, kas pieņemts saskaņā ar Direktīvu 2010/30/ES, vai ar saistītu Komisijas īstenošanas direktīvu, iegādāties vienīgi tādus ražojumus, kuri atbilst iespējami augstākās energoefektivitātes klases kritērijiem, ņemot vērā to, ka jānodrošina pietiekama konkurence;
- b) ja uz ražojumu neattiecas a) punkts, bet attiecas īstenošanas pasākums saskaņā ar Direktīvu 2009/125/EK, kas pieņemts pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā, iegādāties tikai tādus ražojumus, kas atbilst energoefektivitātes kritērijiem, kas noteikti attiecīgajā īstenošanas pasākumā;
- c) iegādāties tādus biroja aprīkojuma ražojumus, uz kuriem attiecas Padomes Lēmums 2006/1005/EK (2006. gada 18. decembris) par Amerikas Savienoto Valstu valdības un Eiropas Kopienas nolīgumu par biroja iekārtu energoefektivitātes marķēšanas programmu koordinēšanu<sup>(1)</sup>, un kuri atbilst energoefektivitātes prasībām, kas nav mazākas par tām, kuras norādītas minētajam lēmumam pievienotā līguma C pielikumā;
- d) iegādāties vienīgi tādas riepas, kas atbilst augstākajai degvielas energoefektivitātes klasei, kā ir noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1222/2009 (2009. gada 25. novembris) par riepu marķēšanu attiecībā uz degvielas patēriņa efektivitāti un citiem būtiskiem parametriem<sup>(2)</sup>. Šī prasība neliedz publiskām struktūrām iegādāties riepas, kas pieder pie augstākās klases tādos parametros kā saķere ar slapju ceļu vai ārējais rītes troksnis, ja to var pamatot ar drošības vai sabiedrības veselības apsvērumiem;
- e) savos konkursos par pakalpojumu līgumiem pieprasīt, lai pakalpojumu sniedzēji, nodrošinot attiecīgo pakalpojumu, izmantotu vienīgi ražojumus, kas atbilst a) līdz d) apakšpunktā minētajām prasībām. Šī prasība attiecas tikai uz jauniem produktiem, ko pakalpojumu sniedzēji iegādājušies pilnībā vai daļēji nolūkā sniegt attiecīgo pakalpojumu;
- f) iegādāties vienīgi tādas ēkas vai slēgt jaunus nomas līgumus vienīgi par tādām ēkām, kas atbilst vismaz minimālajām energoefektivitātes prasībām, kas minētas 5. panta 1. punktā, ja vien pirkuma mērķis nav:
  - i) veikt pilnīgu renovāciju vai nojaukšanu;
  - ii) publisko struktūru gadījumā – pārdot ēku, neizmantojot to pašas publiskās struktūras mērķiem; vai
  - iii) saglabāt ēku, ko oficiāli aizsargā kā daļu no klasificētas vides vai tās īpašās arhitektūras vai vēsturiskās vērtības dēļ.

Atbilstību šīm prasībām pārbauda, izmantojot energoefektivitātes sertifikātus, kas minēti Direktīvas 2010/31/ES 11. pantā.

<sup>(1)</sup> OV L 381, 28.12.2006., 24. lpp.

<sup>(2)</sup> OV L 342, 22.12.2009., 46. lpp.



## IV PIELIKUMS

ENERĢIJAS SATURS ATSEVIŠĶOS KURINĀMĀ VEIDOS TIEŠAJAI LIETOŠANAI – PĀRRĒĶINU TABULA <sup>(1)</sup>

Enerģētikas ražojums	kJ (neto siltumietilpība)	kg naftas ekvivalenta (neto siltumietilpība)	kWh (neto siltumietilpība)
1 kg koksa	28 500	0,676	7,917
1 kg akmeņogļu	17 200–30 700	0,411–0,733	4,778–8,528
1 kg brūnogļu brikešu	20 000	0,478	5,556
1 kg melnā lignīta	10 500–21 000	0,251–0,502	2,917–5,833
1 kg brūnogļu	5 600–10 500	0,134–0,251	1,556–2,917
1 kg degslānekļa	8 000–9 000	0,191–0,215	2,222–2,500
1 kg kūdras	7 800–13 800	0,186–0,330	2,167–3,833
1 kg kūdras brikešu	16 000–16 800	0,382–0,401	4,444–4,667
1 kg kurināmā mazuta	40 000	0,955	11,111
1 kg dīzeļdegvielas	42 300	1,010	11,750
1 kg benzīna (petrolejas)	44 000	1,051	12,222
1 kg parafīna	40 000	0,955	11,111
1 kg sašķidrinātās naftas gāzes	46 000	1,099	12,778
1 kg dabasgāzes <sup>(1)</sup>	47 200	1,126	13,10
1 kg sašķidrinātās dabasgāzes	45 190	1,079	12,553
1 kg malkas (mitrums 25 %) <sup>(2)</sup>	13 800	0,330	3,833
1 kg granulu/malkas brikešu	16 800	0,401	4,667
1 kg atkritumu	7 400–10 700	0,177–0,256	2,056–2,972
1 MJ atvasināta siltuma	1 000	0,024	0,278
1 kWh elektroenerģijas	3 600	0,086	1 <sup>(3)</sup>

Avots: Eurostat dati.

<sup>(1)</sup> 93 % metāna.

<sup>(2)</sup> Dalībvalstis var piemērot citas vērtības atkarībā no koksnes veida, ko visvairāk lieto attiecīgajā dalībvalstī.

► **M3** <sup>(3)</sup> Piemērojams, ja enerģijas ietaupījumu aprēķina primārās enerģijas izteiksmē, izmantojot augšupēju pieeju, ko balsta uz enerģijas galapatēriņu. Attiecībā uz elektroenerģijas ietaupījumu (kWh) dalībvalstis piemēro ar pārredzamām metodēm noteiktu koeficientu, pamatojoties uz valsts apstākļiem, kas ietekmē primārās enerģijas patēriņu, lai nodrošinātu precīzu reālo ietaupījumu aprēķinu. Minētie apstākļi ir pamatoti, pārbaudāmi, un to pamatā ir objektīvi un nediskriminējoši kritēriji. Attiecībā uz elektroenerģijas ietaupījumu (kWh) dalībvalstis var piemērot iepriekš noteiktu koeficientu 2,1 vai izmantot rīcības brīvību – noteikt atšķirīgu koeficientu ar nosacījumu, ka to var pamatot. To darot, dalībvalstis ņem vērā energoresursu struktūru, kas iekļauta integrētajos valsts enerģētikas un klimata plānos, kuri jāpaziņo Komisijai saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999. Līdz 2022. gada 25. decembrim un pēc tam ik pēc četriem gadiem Komisija pārskata iepriekš noteikto koeficientu, pamatojoties uz novērotajiem datiem. Minēto pārskatīšanu veic, ņemot vērā tās ietekmi uz citiem Savienības tiesību aktiem, piemēram, Direktīvu 2009/125/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 4. jūlija Regulu (ES) 2017/1369, ar ko izveido energomarķējuma satvaru un atceļ Direktīvu 2010/30/ES (OV L 198, 28.7.2017., 1. lpp.). ◀

<sup>(1)</sup> Dalībvalstis var piemērot atšķirīgus pārēķina koeficientus, ja tie ir pamatoti.

## ▼ M3

## V PIELIKUMS

**Kopīgas metodes un principi, lai aprēķinātu energoefektivitātes pienākuma shēmu vai citu to politikas pasākumu ietekmi, kuri veikti saskaņā ar 7., 7.a un 7.b pantu un 20. panta 6. punktu:**

1. Enerģijas ietaupījuma (izņemot tā, ko rada nodokļu pasākumi) aprēķināšanas metodes 7., 7.a un 7.b panta un 20. panta 6. punkta vajadzībām.

Lai aprēķinātu enerģijas ietaupījumu, atbildīgās, iesaistītās vai pilnvarotās puses vai īstenojošās publiskās iestādes var izmantot turpmāk uzskaitītās metodes:

- a) paredzamais ietaupījums, izmantojot salīdzināšanu ar neatkarīgi konstatētiem iepriekšējo enerģijas ietaupījumu rezultātiem līdzīgās iekārtās. Šādu vispārējo pieeju apzīmē “*ex ante*”;
  - b) uzskaitītais ietaupījums, saistībā ar kuru jāņem vērā, ka ar pasākumu vai pasākumu kopumu panākto ietaupījumu nosaka, reģistrējot faktisko enerģijas izmantojuma samazinājumu un pienācīgi ņemot vērā tādu faktorus kā papildināmība, noslogojums, ražošanas līmeņi un laika apstākļi, kas var ietekmēt patēriņu. Šādu vispārējo pieeju apzīmē “*ex post*”;
  - c) mērogotais ietaupījums, kam izmanto ietaupījuma tehniskās aplēses. Šo pieeju drīkst izmantot tikai tad, ja attiecībā uz kādu konkrētu iekārtu ir grūti iegūt pilnīgi precīzi izmērītus datus vai šādu datu ieguve būtu nesamērīgi dārga, piemēram, nomainot kompresoru vai elektromotoru, attiecībā uz kuriem tika iegūta neatkarīga informācija par ietaupījumu, ar citiem, kuru kWh rādītāji ir atšķirīgi, vai tad, ja šīs aplēses, pamatojoties uz valsts noteiktām metodēm un kritērijiem, iegūst kvalificēti vai akreditēti eksperti, kuri darbojas neatkarīgi no atbildīgajām, iesaistītajām vai pilnvarotajām pusēm;
  - d) apsekotais ietaupījums, proti, tiek noteikta patērētāju reakcija uz padoņiem, informācijas kampaņām, marķējuma vai sertificēšanas shēmām vai viedo uzskaiti. Šo pieeju drīkst izmantot tikai attiecībā uz ietaupījumu, ko rada izmaiņas patērētāju paradumos. To neizmanto, lai noteiktu ietaupījumu, ko panāk, veicot fiziskus pasākumus.
2. Nosakot kāda energoefektivitātes pasākuma radīto enerģijas ietaupījumu 7., 7.a un 7.b panta un 20. panta 6. punkta vajadzībām, piemēro šādus principus:
    - a) jāpierāda, ka ietaupījumi ir ietaupījumi papildus tiem, kuri rastos jebkurā gadījumā bez atbildīgo, iesaistīto vai pilnvaroto pušu, vai īstenojošo publisko iestāžu darbības. Lai noteiktu ietaupījumu, ko var deklarēt kā papildu ietaupījumu, dalībvalstis rēķinās ar to, kā enerģijas izmantojums un pieprasījums mainītos, ja nebūtu attiecīgā politikas pasākuma, ņemot vērā vismaz šādus faktorus: enerģijas patēriņa tendences, patērētāju paradumu izmaiņas, tehnikas progress un citu Savienības un valsts līmenī īstenotu pasākumu radītas izmaiņas;
    - b) ietaupījumus, ko rada obligātu Savienības tiesību aktu īstenošana, uzskata par ietaupījumiem, kas būtu radušies jebkurā gadījumā, tāpēc tos nedeklarē kā enerģijas ietaupījumu 7. panta 1. punkta nolūkā. Atkāpjoties no minētās prasības ietaupījumus, kas saistīti ar esošo ēku renovāciju, var deklarēt kā enerģijas ietaupījumus 7. panta 1. punkta nolūkā ar noteikumu, ka tiek nodrošināts šī pielikuma 3. punkta h) apakšpunktā minētais būtiskuma kritērijs. Ietaupījums, kas izriet no to valsts minimālo prasību īstenošanas, kuras attiecībā uz jaunām ēkām noteiktas pirms Direktīvas 2010/31/ES transponēšanas, var deklarēt kā enerģijas ietaupījumus 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta nolūkā ar noteikumu, ka tiek nodrošināts šī pielikuma 3. punkta h) apakšpunktā minētais būtiskuma kritērijs un dalībvalstis par minēto ietaupījumu ir ziņojušas savos valsts energoefektivitātes rīcības plānos saskaņā ar 24. panta 2. punktu;

## ▼ M3

- c) atzīt var tikai tādus ietaupījumus, kas pārsniedz šādus līmeņus:
- i) Savienības emisijas standarti jauniem pasažieru automobiļiem un jauniem vieglajiem kravas transportlīdzekļiem pēc Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 443/2009 <sup>(1)</sup> un (ES) Nr. 510/2011 <sup>(2)</sup> īstenošanas;
  - ii) Savienības prasības par konkrētu energopatēriņu ietekmējošu ražojumu izņemšanu no tirgus pēc īstenošanas pasākumu ieviešanas saskaņā ar Direktīvu 2009/125/EK;
- d) ir atļauta politika, kuras mērķis ir veicināt ražojumu, aprīkojuma, transporta sistēmu, transportlīdzekļu un degvielu, ēku un ēku elementu, procesus vai tirgu augstāku līmeņu energoefektivitāti;
- e) pasākumus, ar kuriem veicina maza apjoma atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju ierīkošanu uz ēkām vai tajās, var ņemt vērā, lai izpildītu direktīvas 7. panta 1. punktā minēto prasīto enerģijas ietaupījumu, ar noteikumu, ka tie izraisa pārbaudāmu un izmērāmu vai aplēšamu enerģijas ietaupījumu. Enerģijas ietaupījumu aprēķins atbilst šā pielikuma prasībām;
- f) attiecībā uz politiku, kas paātrina efektīvāku ražojumu un transportlīdzekļu nonākšanu aprītē, ietaupījumu drīkst deklarēt pilnā apmērā, ar noteikumu, ka tiek pierādīts, ka šāda nonākšana aprītē notiek pirms ražojuma vai transportlīdzekļa paredzamā vidējā kalpošanas laika beigām vai pirms ražojums vai transportlīdzeklis parasti tiktu aizstāts, un ietaupījumi tiek deklarēti tikai par periodu līdz aizstājamā ražojuma vai transportlīdzekļa paredzamā vidējā kalpošanas laika beigām;
- g) veicinot energoefektivitātes pasākumu nonākšanu aprītē, dalībvalstis attiecīgos gadījumos nodrošina ražojumu, pakalpojumu un uzstādīšanas pasākumu kvalitātes standartu uzturēšanu vai ieviešanu, ja šādu standartu nav;
- h) lai ņemtu vērā reģionālās klimatiskās atšķirības, dalībvalstis ir tiesīgas izvēlēties ietaupījuma koriģēšanu atbilstoši standarta vērtībai vai pieskaņot dažādos enerģijas ietaupījumus, ņemot vērā reģionos pastāvošās temperatūras atšķirības;
- i) aprēķinot enerģijas ietaupījumu, ņem vērā pasākumu dzīves ilgumu un koeficientu, ar kādu ietaupījumi laika gaitā samazinās. Minētajā aprēķinā ieskaita ietaupījumu, ko ar katru atsevišķu darbību iegūs laikposmā no tās īstenošanas dienas līdz attiecīgi 2020. gada 31. decembrim vai 2030. gada 31. decembrim. Kā alternatīvu dalībvalstis var izveidot citu metodi, ar ko paredzēts sasniegt vismaz tādu pašu kopējā ietaupījuma apjomu. Izmantojot citu metodi, dalībvalstis nodrošina, ka kopējais ar minēto metodi iegūtais aprēķinātais enerģijas ietaupījuma apjoms nepārsniedz enerģijas ietaupījuma apjomu, kas būtu radies, ja aprēķinā tiktu skaitīts ietaupījums, ko ar katru atsevišķu darbību sasniegs laikposmā no tās īstenošanas dienas līdz attiecīgi 2020. gada 31. decembrim vai 2030. gada 31. decembrim. Dalībvalstis savos integrētajos valsts enerģētiskās un klimata plānos saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 sīki apraksta citu metodi un noteikumus, kas ir paredzēti, lai nodrošinātu, ka tiek izpildīta saistošā aprēķināšanas prasība.

<sup>(1)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 443/2009 (2009. gada 23. aprīlis), ar ko, īstenojot daļu no Kopienas integrētās pieejas CO<sub>2</sub> emisiju samazināšanai no vieglajiem transportlīdzekļiem, nosaka emisijas standartus jauniem vieglajiem automobiļiem (OV L 140, 5.6.2009., 1. lpp.).

<sup>(2)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 510/2011 (2011. gada 11. maijs) par emisiju standartu noteikšanu jauniem vieglajiem kravas automobiļiem saistībā ar Savienības integrēto pieeju vieglo transportlīdzekļu CO<sub>2</sub> emisiju samazināšanai (OV L 145, 31.5.2011., 1. lpp.).



## ▼ M3

3. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek izpildītas šādas prasības attiecībā uz politikas pasākumiem, ko veic saskaņā ar 7.b pantu un 20. panta 6. punktu:
  - a) ar politikas pasākumiem un atsevišķām darbībām tiek gūts verificējams enerģijas galapatēriņa ietaupījums;
  - b) ir skaidri noteikta attiecīgi katras iesaistītās puses, pilnvarotās puses vai īstenojošās publiskās iestādes atbildība;
  - c) panākto vai panākamo enerģijas ietaupījumu nosaka pārredzamā veidā;
  - d) enerģijas ietaupījuma apjoms, kas ir prasīts vai jāpanāk, īstenojot politikas pasākumu, ir izteikts kā galapatēriņš vai kā primārās enerģijas patēriņš, izmantojot IV pielikumā noteiktos pārrēķina koeficientus;
  - e) tiek sniegts gada pārskats par pilnvaroto pušu, iesaistīto pušu vai īstenojošo publisko iestāžu panākto enerģijas ietaupījumu, kā arī dati par enerģijas ietaupījuma gada tendenci, un šī informācija tiek publiskota;
  - f) tiek veikts rezultātu monitorings un tiek veikti piemēroti pasākumi, ja panāktais progress nav pietiekams;
  - g) enerģijas ietaupījumu, kas gūts no atsevišķas darbības, deklarē tikai viena puse;
  - h) ir pierādīts, ka iesaistītās puses, pilnvarotās puses vai īstenojošās publiskās iestādes darbības ir būtiskas deklarēto enerģijas ietaupījumu sasniegšanai.
4. Nosakot enerģijas ietaupījumu, ko dod ar nodokļiem saistīti politikas pasākumi, kas īstenoti saskaņā ar 7.b pantu, piemēro šādus principus:
  - a) atzīst tikai tādu enerģijas ietaupījumu, kas gūts, piemērojot nodokļu pasākumus, kuri pārsniedz kurināmajam piemērojamos nodokļu minimālos līmeņus, kā paredzēts Padomes Direktīvās 2003/96/EK <sup>(1)</sup> vai 2006/112/EK <sup>(2)</sup>;
  - b) cenu elastīgumam enerģijas nodokļu pasākumu ietekmes aprēķināšanas vajadzībām atspoguļo enerģijas pieprasījuma reaģēšanu uz cenu izmaiņām, un to aplēš, pamatojoties uz neseniem un reprezentatīviem oficiāliem datu avotiem;
  - c) enerģijas ietaupījumus, ko dod nodokļu politikas papildu instrumenti, tostarp fiskāli stimuli vai iemaksas fondā, uzskaita atsevišķi.
5. Paziņojums par metodoloģiju

Dalībvalstis saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 informē Komisiju par savu priekšlikumu sīki izstrādātai metodoloģijai energoefektivitātes pienākuma shēmu darbībai un par 7.a un 7.b pantā un 20. panta 6. punktā minētajiem alternatīvajiem pasākumiem. Izņemot gadījumus, kas attiecas uz nodokļiem, paziņojumā iekļauj šādu informāciju:

- a) enerģijas ietaupījuma līmenis, kas prasīts saskaņā ar 7. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktu, vai ietaupījums, ko paredzēts sasniegt visā laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim;

<sup>(1)</sup> Padomes Direktīva 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris), kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp.).

<sup>(2)</sup> Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.).

**▼ M3**

- b) atbildīgās, iesaistītās vai pilnvarotās puses, vai īstenojošās publiskās iestādes;
- c) mērķa nozares;
- d) politikas pasākumi un atsevišķās darbības, tostarp paredzamais katra pasākuma kopējais kumulatīvo enerģijas ietaupījumu apmērs;
- e) energoefektivitātes pienākuma shēmas pienākuma laikposma ilgums;
- f) politikas pasākumā paredzētās darbības;
- g) aprēķina metodoloģija, tostarp tas, kā noteikta papildināmība un būtiskums un kādas metodoloģijas un kritēriji ir izmantoti paredzamā un mērogotā ietaupījuma noteikšanai;
- h) pasākumu ilgumi un tas, kā tie tiek aprēķināti vai uz ko tie pamatojas;
- i) pieeja, kas izmantota, lai ņemtu vērā dalībvalstī pastāvošās klimatiskās atšķirības;
- j) pārraudzības un verificācijas sistēmas pasākumiem saskaņā ar 7.a un 7.b pantu un tas, kā tiek nodrošināta to neatkarība no atbildīgajām, iesaistītajām vai pilnvarotajām pusēm;
- k) gadījumos, kas attiecas uz nodokļiem:
  - i) mērķa nozares un nodokļu maksātāju segments;
  - ii) īstenojošā publiskā iestāde;
  - iii) paredzamais ietaupījums;
  - iv) nodokļu pasākuma ilgums; un
  - v) aprēķināšanas metodoloģija, tostarp, izmantotie cenu elastīgumi un kā tie ir noteikti.

*VI PIELIKUMS***Minimālie kritēriji attiecībā uz energoauditiem, tostarp tiem, ko veic kā daļu no energovadības sistēmām**

Direktīvas 8. pantā minēto energoauditū pamatā ir šādas pamatnostādnes:

- a) to pamatā ir jaunākie, konstatētie, izsekojamie darbības dati par enerģijas patēriņu un slodzes profiliem (attiecībā uz elektroenerģiju);
- b) tie ietver sīku pārskatu par ēkas vai ēku grupas, rūpnieciskās darbības vai iekārtas, tostarp pārvadājumu, enerģijas patēriņa profilu;
- c) tie pēc iespējas balstās uz dzīves cikla izmaksu analīzi, nevis uz vienkāršiem atmaksāšanās periodiem, lai ņemtu vērā ilgtermiņa ietaupījumu, ilgtermiņa ieguldījumu atlikušās vērtības un diskonta likmes;
- d) tie ir samērīgi un pietiekami reprezentatīvi, lai varētu iegūt ticamu priekšstatu par vispārējo energoefektivitāti un ticami apzināt visnozīmīgākās iespējas veikt uzlabojumus.

Energoauditi ļauj veikt sīki izstrādātus un pamatotus aprēķinus par ierosinātajiem pasākumiem, lai varētu iegūt skaidru informāciju par iespējamiem ietaupījumiem.

Energoauditā izmantotie dati ir saglabājami vēsturiskās analīzes un darbības izsekojamības nolūkā.

**▼B***VII PIELIKUMS***▼M3****Minimālās prasības attiecībā uz elektroenerģijas un gāzes faktiskajā patēriņā balstītiem rēķiniem un rēķinu informāciju****▼B**

## 1. Minimālās prasības rēķinu izrakstīšanai

## 1.1. Rēķini, kuru pamatā ir faktiskais patēriņš

Lai ļautu galalietotājam regulēt savu enerģijas patēriņu, uz faktisko patēriņu balstītu rēķinu vajadzētu izrakstīt vismaz reizi gadā, un rēķinu informāciju vajadzētu darīt pieejamu vismaz reizi ceturksnī; pēc pieprasījuma vai ja patērētāji ir izvēlējušies saņemt rēķinus elektroniski, vai citos gadījumos – divreiz gadā. Šo prasību var neattiecināt uz gāzi, ko izmanto vienīgi ēdiena gatavošanai.

## 1.2. Minimālā informācija, ko iekļauj rēķinā

Dalībvalstis attiecīgā gadījumā nodrošina, lai galalietotājiem skaidrā un saprotamā veidā rēķinos, līgumos, darījuma dokumentos un sadales staciju izsniegtajās kvītīs vai līdztekus minētajiem dokumentiem būtu pieejama šāda informācija:

- a) enerģijas pašreizējās faktiskās cenas un faktiskais patēriņš;
- b) galalietotāja pašreizējā enerģijas patēriņa salīdzinājums, vēlams – grafiskā veidā, ar patēriņu tajā pašā laikposmā iepriekšējā gadā;
- c) informācija saziņai ar galalietotāju organizācijām, enerģētikas aģentūrām vai līdzīgām struktūrām, tostarp tīmekļa vietņu adreses, kur var iegūt informāciju par energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem, salīdzinot datus par tiešo lietotāju profiliem un objektīvas enerģiju patērējošo iekārtu tehniskās specifikācijas.

Turklāt, ja iespējams un ir lietderīgi, dalībvalstis nodrošina, lai galalietotājiem skaidrā un saprotamā veidā rēķinos, līgumos, darījuma dokumentos un sadales uzņēmumu izsniegtajās kvītīs vai līdztekus minētajiem dokumentiem būtu pieejami salīdzinājumi ar tādas pašas lietotāju kategorijas vidējo normalizēto vai etalona galalietotāju.

## 1.3. Ieteikumi par energoefektivitāti, kas pievienoti rēķiniem, un cita atgriezeniskā saite ar galalietotājiem

Nosūtot līgumus un līgumu izmaiņas, un rēķinos, kurus saņem patērētāji, vai tīmekļa vietnēs, kas paredzētas individuāliem patērētājiem, enerģijas sadales uzņēmumi, sadales sistēmas operatori un enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumi skaidrā un saprotamā veidā informē patērētājus par neatkarīgu patērētāju konsultēšanas centru, enerģētikas aģentūru vai līdzīgu iestāžu kontaktinformāciju, tostarp interneta adresēm, kur viņi var iegūt padomus par iespējamajiem energoefektivitātes pakalpojumiem, viņu enerģijas patēriņa salīdzināšanas profiliem un enerģiju patērējošo ierīču tehniskajām specifikācijām, kas var noderēt, lai samazinātu šo ierīču patēriņu.

▼ **M3***VII a PIELIKUMS***Minimālās prasības attiecībā uz rēķiniem un siltumapgādes, aukstumapgādes un mājražniecības karstā ūdens patēriņa informāciju**

## 1. Faktiskajā patēriņā vai siltummaksas sadalītāju rādījumos balstīti rēķini

Lai ļautu galaizmantotājiem pielāgot savu enerģijas patēriņu, rēķini tiek sagatavoti vismaz reizi gadā, balstoties uz faktisko patēriņu vai siltummaksas sadalītāju rādījumiem.

## 2. Rēķinu vai patēriņa informācijas sniegšanas biežums

No 2020. gada 25. oktobra, ja ir uzstādīti attālināti nolasāmi skaitītāji vai siltummaksas sadalītāji, faktiskajā patēriņā vai siltummaksas sadalītāju rādījumos balstītu rēķinu vai patēriņa informāciju nodrošina galaizmantotājiem vismaz reizi ceturksnī pēc pieprasījuma vai gadījumā, ja galapatērētāji ir izvēlējušies saņemt elektroniskus rēķinus, vai citos gadījumos – divas reizes gadā.

No 2022. gada 1. janvāra, ja ir uzstādīti attālināti nolasāmi skaitītāji vai siltummaksas sadalītāji, faktiskajā patēriņā vai siltummaksas sadalītāju rādījumos balstītu rēķinu vai patēriņa informāciju nodrošina galaizmantotājiem vismaz reizi mēnesī. To var arī darīt pieejamu internetā un] atjaunināt tik bieži, cik to atļauj izmantotās mērierīces un sistēmas. Attiecībā uz siltumapgādi un aukstumapgādi no minētās prasības var atkāpties laikā, kas nav siltumapgādes/aukstumapgādes sezona.

## 3. Rēķinā ietvertās informācijas minimums

Dalībvalstis nodrošina, lai galaizmantotājiem skaidrā un saprotamā veidā faktiskajā patēriņā vai siltummaksas sadalītāju rādījumos balstītos rēķinos vai līdz ar tiem būtu pieejama šāda informācija:

- a) pašreizējās faktiskās cenas un enerģijas faktiskais patēriņš vai kopējie siltummaksas un siltummaksas sadalītāju rādījumi;
- b) informācija par izmantotā kurināmā struktūru un ar to saistīto ikgadējo siltumnīcefekta gāzu emisiju apjomu, tostarp galaizmantotājiem ar centralizētu siltumapgādi vai centralizētu aukstumapgādi, un dažādu piemēroto nodokļu, nodevu un tarifu apraksts. Dalībvalstis var ierobežot tvērumu, ar kādu tiek piemērota prasība sniegt informāciju par siltumnīcefekta gāzu emisijām, nosakot, ka tā attiecas vienīgi uz enerģiju, kas nodrošināta no centralizētām siltumapgādes sistēmām, kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauca pārsniedz 20 MW;
- c) galaizmantotāju pašreizējā siltumapgādes un aukstumapgādes enerģijas patēriņa salīdzinājumi grafiskā veidā ar patēriņu tajā pašā laikposmā iepriekšējā gadā, ar klimatisko apstākļu korekciju;
- d) informācija saziņai ar galalietotāju organizācijām, enerģētikas aģentūrām vai līdzīgām struktūrām, tostarp tīmekļa vietņu adreses, kur var iegūt informāciju par pieejamajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem, salīdzinājumus par galaizmantotāju profiliem un objektīvas enerģiju patērējošo iekārtu tehniskās specifikācijas;
- e) informācija par dalībvalstīs piemērojamajām saistītajām sūdzību iesniegšanas procedūrām, ombuda pakalpojumiem vai alternatīviem strīdu izšķiršanas mehānismiem;
- f) salīdzinājumi ar tādas pašas patērētāju kategorijas vidējo normalizēto vai etalona galaizmantotāju. Elektronisko rēķinu gadījumā šādus salīdzinājumus var darīt pieejamus tiešsaistē un norādīt līdztekus rēķiniem.

Ja rēķina pamatā nav faktiskais patēriņš vai siltummaksas sadalītāju rādījumi, tajos iekļauj skaidru un saprotamu paskaidrojumu par to, kā tika aprēķināta rēķinā norādītā summa, un vismaz d) un e) apakšpunktā minēto informāciju.

▼ **M5***VIII PIELIKUMS***Siltumapgādes un dzesēšanas efektivitātes potenciāls**

Valsts siltumapgādes un dzesēšanas potenciāla visaptverošajā izvērtējumā, kas minēts 14. panta 1. punktā, iekļauj un balstās uz šādu informāciju:

**I daļa****PĀRSKATS PAR SILTUMAPGĀDI UN DZESĒŠANU**

1. Siltumapgādes un dzesēšanas pieprasījums, ko nosaka pēc novērtētās lietderīgās enerģijas <sup>(1)</sup> un skaitliski izteiktā enerģijas galapatēriņa (GWh gadā) <sup>(2)</sup> pa nozarēm:

- a) mājokļu nozare;
- b) pakalpojumu nozare;
- c) rūpniecības nozare;
- d) jebkura cita nozare, kas atsevišķi veido vairāk nekā 5 % no kopējā valsts lietderīgās siltumapgādes un dzesēšanas pieprasījuma.

2. Apzinātā vai – 2. punkta a) apakšpunkta i) punkta gadījumā – apzinātā vai aplēstā pašreizējā siltumapgāde un aukstumapgāde:

a) pa tehnoloģijām (GWh gadā) <sup>(3)</sup> 1. punktā minētajās nozarēs, ja iespējams, enerģiju, kas iegūta no fosilajiem energoresursiem, nošķirot no tās, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem:

i) ko uz vietas nodrošina mājokļos un pakalpojumu nozares objektos, izmantojot:

- tikai siltuma ražošanai paredzētus katlus,
- augstas efektivitātes siltumenerģijas un elektroenerģijas koģenerāciju,
- siltumsūkņus,
- citas lokālas tehnoloģijas un avotus;

ii) ko uz vietas nodrošina tādos objektos, kas nav ne pakalpojumu nozares objekti, ne mājokļi, izmantojot:

- tikai siltuma ražošanai paredzētus katlus,
- augstas efektivitātes siltumenerģijas un elektroenerģijas koģenerāciju,
- siltumsūkņus,
- citas lokālas tehnoloģijas un avotus;

iii) ko nodrošina ārpus objektiem, izmantojot:

- augstas efektivitātes siltumenerģijas un elektroenerģijas koģenerāciju,
- siltuma pārpalikumu jeb atlikumsiltumu,

<sup>(1)</sup> Siltumenerģijas daudzums, kas vajadzīgs, lai apmierinātu tiešo lietotāju pieprasījumu pēc siltumapgādes un dzesēšanas.

<sup>(2)</sup> Būtu jāizmanto jaunākie pieejamie dati.

<sup>(3)</sup> Būtu jāizmanto jaunākie pieejamie dati.

▼ **M5**

— citas nelokālas tehnoloģijas un avotus;

- b) apzinātās iekārtas, kam ir siltuma vai aukstuma pārpalikumi, un to siltumapgādes vai aukstumapgādes potenciāls (GWh gadā):
- i) termiskās jaudas ražošanas iekārtas, kuras var piegādāt siltuma pārpalikumu vai tikt pielāgotas siltuma pārpalikuma piegādei un kuru kopējā ievadītā siltumjaua pārsniedz 50 MW;
  - ii) siltumenerģijas un elektroenerģijas koģenerācijas iekārtas, kuras izmanto I pielikuma II daļā minētās tehnoloģijas un kuru kopējā ievadītā siltumjaua pārsniedz 20 MW;
  - iii) atkritumu incinerācijas stacijas;
  - iv) atjaunojamo energoresursu iekārtas, kuru kopējā ievadītā siltumjaua pārsniedz 20 MW, izņemot 2. punkta b) apakšpunkta i) un ii) punktā minētās iekārtas, kas ražo siltumu un aukstumu, izmantojot atjaunojamo energoresursu enerģiju;
  - v) rūpnieciskas iekārtas, kuru kopējā ievadītā siltumjaua pārsniedz 20 MW un kuras var nodrošināt siltuma pārpalikumu;
- c) ziņotais atjaunojamo energoresursu un siltuma vai aukstuma pārpalikuma enerģijas īpatsvars centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes<sup>(1)</sup> sektora enerģijas galapatēriņā pēdējos piecos gados saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/2001.
3. Karte, kura aptver visu valsts teritoriju un kurā norāda (vienlaikus aizsargājot komerciāli sensitīvu informāciju)
- a) siltumapgādes un dzesēšanas pieprasījuma zonas, kas izriet no 1. punkta analīzes, izmantojot konsekventus kritērijus, lai fokusā būtu energoietilpīgas zonas pašvaldībās un konurbācijās;
  - b) pašreizējos siltumapgādes un aukstumapgādes punktus, kas minēti 2. punkta b) apakšpunktā, un centralizētās siltumapgādes pārvades iekārtas;
  - c) tāda tipa plānotos siltumapgādes un aukstumapgādes punktus, kas aprakstīti 2. punkta b) apakšpunktā, un centralizētās siltumapgādes pārvades iekārtas.
4. Siltumapgādes un dzesēšanas pieprasījuma tendenču prognoze, kas ļauj gūt priekšstatu par nākamajiem 30 gadiem (GWh), jo īpaši ņemot vērā nākamo 10 gadu prognozes, pieprasījuma izmaiņas ēkās un dažādās rūpniecības nozarēs, kā arī ar pieprasījuma pārvaldību saistīto rīcībpolitiku un stratēģiju –, piem., Direktīvā (ES) 2018/844 paredzēto ēku renovācijas ilgtermiņa stratēģiju – ietekmi.

<sup>(1)</sup> Ja saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 35. pantu ir izstrādāta metodika tam, kā aprēķināt atjaunojamās enerģijas daudzumu, ko izmanto aukstumapgādei un centralizētai aukstumapgādei, "atjaunojamo energoresursu aukstumapgādes" apzināšanu veic saskaņā ar minēto direktīvu. Līdz tam to veic saskaņā ar piemērotu valsts metodiku.

▼ **M5****II daļa****MĒRĶI, STRATĒGIJAS UN POLITIKAS PASĀKUMI**

5. Plānotais dalībvalsts devums nacionālajos mērķos, mērķrādītājos un devumos piecās enerģētikas savienības dimensijās, kas paredzēts Regulas (ES) 2018/1999 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā, panākts ar siltumapgādes un dzesēšanas [aukstumapgādes] efektivitāti, jo īpaši saistībā ar 4. panta b) punkta 1)–4) apakšpunktu un 15. panta 4. punkta b) apakšpunktu, norādot, kurš no šiem elementiem ir papildu elements salīdzinājumā ar integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem.
6. Vispārīgs pārskats par pašreizējām rīcībpolitikām un pasākumiem, kuri aprakstīti jaunākajā ziņojumā, kas iesniegts saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 3., 20., 21. pantu un 27. panta a) punktu.

**III daļa****SILTUMAPGĀDES UN DZESĒŠANAS EFEKTIVITĀTES EKONOMISKĀ POTENCIĀLA ANALĪZE**

7. Dažādu siltumapgādes un dzesēšanas tehnoloģiju ekonomiskā potenciāla analīze <sup>(1)</sup>, kura jāveic attiecībā uz visu valsts teritoriju, izmantojot 14. panta 3. punktā minēto izmaksu un ieguvumu analīzi, un kurā jānosaka alternatīvi scenāriji efektīvākām siltumapgādes un dzesēšanas tehnoloģijām, kurās izmanto atjaunojamus energoresursus, attiecīgā gadījumā enerģiju, kas iegūta no fosilajiem energoresursiem, nošķirot no enerģijas no atjaunojamiem energoresursiem.

Būtu jāapsver šādas tehnoloģijas:

- a) rūpnieciskais siltuma un aukstuma pārpalikums;
  - b) atkritumu incinerācija;
  - c) augstas efektivitātes koģenerācija;
  - d) atjaunojamie energoresursi (piem., ģeotermālā enerģija, saules siltumenerģija un biomasas), izņemot tos, ko izmanto augstas efektivitātes koģenerācijā;
  - e) siltumsūkņi;
  - f) siltuma un aukstuma zudumu samazināšana pašreizējos centralizētajos tīklos.
8. Ekonomiskā potenciāla analīzē iekļauj šādus posmus un apsvērumus.
    - a) Apsvērumi:
      - i) izmaksu un ieguvumu analīzē 14. panta 3. punkta vajadzībām ietver ekonomisko analīzi, kurā ņem vērā sociālekonomiskos un vidiskos faktorus <sup>(2)</sup>, un finansiālu analīzi, ko veic, lai projektus novērtētu no investoru viedokļa. Gan ekonomiskajā, gan finansiālajā analīzē par novērtēšanas kritēriju izmanto neto pašreizējo vērtību;

<sup>(1)</sup> Analizējot ekonomisko potenciālu, būtu jānorāda, kāds enerģijas daudzums (GWh) gadā iegūstams ar katru analizēto tehnoloģiju. Būtu jāņem vērā arī energosistēmas ierobežojumi un tās elementu mijiedarbība. Analīzē var izmantot modeļus, kuru pamatā ir pieņēmumi, ka darbībās izmanto izplatītu veidu tehnoloģijas vai sistēmas.

<sup>(2)</sup> Tostarp Direktīvas (ES) 2018/2001 15. panta 7. punktā minēto novērtējumu.



▼ M5

ii) par atskaites punktu būtu jāņem pamatscenārijs, tajā būtu jāņem vērā rīcībpolitikas šā visaptverošā izvērtējuma sagatavošanas laikā <sup>(1)</sup>, un tam vajadzētu jābūt sasaistītam ar datiem, kas savākti saskaņā ar šā pielikuma I daļu un II daļas 6. punktu;

iii) pamatscenārijam alternatīvajos scenārijos būtu jāņem vērā Regulas (ES) 2018/1999 energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu mērķi. Katrā scenārijā salīdzinājumā ar pamatscenāriju aplūko šādus elementus:

— to tehnoloģiju ekonomiskais potenciāls, ko pārbauda, par kritēriju izmantojot neto pašreizējo vērtību,

— siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumi,

— primārās enerģijas ietaupījums (GWh gadā),

— ietekme uz atjaunojamo energoresursu īpatsvaru valsts energoresursu struktūrā.

Scenārijus, kas nav iespējami tehnisku iemeslu, finansiālu iemeslu vai valstu tiesību aktu dēļ, var jau sākotnējās izmaksu un ieguvumu analīzes stadijās no tās izslēgt, ja to pamato ar rūpīgiem, skaidri formulētiem un labi dokumentētiem apsvērumiem.

Izvērtējumā un lēmumu pieņemšanā būtu jāņem vērā izmaksas un enerģijas ietaupījumi no lielāka enerģijas piegādes elastīguma un labākas elektrotīklu ekspluatācijas analizētajos scenārijos, tostarp aiztaupītās izmaksas un ietaupījumi no mazākām investīcijām infrastruktūrā.

## b) Izmaksas un ieguvumi

Izmaksas un ieguvumi, kas minēti 8. punkta a) apakšpunktā, ietver vismaz šādus ieguvumus un izmaksas:

## i) ieguvumi:

— ieguvumi patērētājam no izlaides (siltumapgāde, dzesēšana un elektroenerģija),

— ārējie ieguvumi, piemēram, ar vidi, siltumnīcefekta gāzu emisijām, veselību un drošību saistīti ieguvumi, ciktāl iespējams,

— ietekme uz darba tirgu, energoapgādes drošība un konkurētspēja, ciktāl iespējams;

## ii) izmaksas:

— staciju un aprīkojuma kapitālizmaksas,

— saistīto enerģotīklu kapitālizmaksas,

— mainīgās un fiksētās ekspluatācijas izmaksas,

— enerģijas izmaksas,

— ar vidi, veselību un drošību saistītās izmaksas, ciktāl iespējams,

<sup>(1)</sup> Termiņš, līdz kuram esošās rīcībpolitikas ņem vērā pamatscenārija izstrādē, ir tā gada beigās, kas ir pirms gada, līdz kura beigām ir jāiesniedz visaptverošais izvērtējums. Citiem vārdiem sakot, rīcībpolitikas, kas ieviestas viena gada laikā pirms visaptverošā izvērtējuma iesniegšanas termiņa, vērā nav jāņem.

**▼ M5**

— darba tirgus izmaksas, energoapgādes drošība un konkurētspēja, ciktāl iespējams;

## c) pamatscenārijam relevantie scenāriji:

ņem vērā visus pamatscenārijam relevantos scenārijus, tostarp efektīvas individuālās siltumapgādes un dzesēšanas nozīmi.

i) Lai plānošanas nolūkā noteiktu visizmaksefektīvāko un vislietderīgāko siltumapgādes vai dzesēšanas risinājumu – salīdzinājumā ar pamatscenāriju – konkrētai ģeogrāfiskajai teritorijai, izmaksu un ieguvumu analīze var aptvert vai nu vienu projektu, vai (plašākam vietējam, reģionālam vai nacionālam novērtējumam) projektu grupu;

ii) dalībvalstis izraugās kompetentās iestādes, kas atbildīgas par izmaksu un ieguvumu analīzes veikšanu saskaņā ar 14. pantu. Tās iesniedz detalizētas metodikas un pieņēmumus saskaņā ar šo pielikumu, kā arī izveido un publisko procedūras ekonomiskās analīzes veikšanai;

## d) robežas un integrēta pieeja:

i) ģeogrāfiskā robeža aptver piemērotu, precīzi noteiktu ģeogrāfisku zonu;

ii) izmaksu un ieguvumu analīzē ņem vērā visus relevantos centralizētos vai decentralizētos sistēmas un ģeogrāfiskajās robežās pieejamos apgādes resursus, tostarp šā pielikuma III daļas 7. punktā aplūkotās tehnoloģijas, kā arī siltumapgādes un dzesēšanas pieprasījuma tendences un raksturojumu;

## e) pieņēmumi:

i) dalībvalstis norāda, kādi pieņēmumi par galveno ielaides un izlaides faktoru cenām un diskonta likmi ir izmaksu un ieguvumu analīzes pamatā;

ii) diskonta likmi, ko izmanto ekonomiskajā analīzē, lai aprēķinātu neto pašreizējo vērtību, izvēlas saskaņā ar Eiropas vai nacionālajām vadlīnijām;

iii) dalībvalstis izmanto valsts, Eiropas vai starptautiskas enerģijas cenu attīstības prognozes, attiecīgā gadījumā – valsts un/vai reģionālā/vietējā kontekstā;

iv) cenas, kas izmantotas ekonomiskajā analīzē, atspoguļo sociālekonomiskās izmaksas un ieguvumus. Cik vien iespējams, t. i., ja pastāv tirgus cena vai tā jau ir iekļauta Eiropas vai valsts tiesību aktos, būtu jāņem vērā ārējās izmaksas, piemēram, negatīva ietekme uz vidi un veselību;

## f) jutīguma analīze:

i) lai novērtētu projekta vai projektu grupas izmaksas un ieguvumus, ir jāveic jutīguma analīze, kuras pamatā ir mainīgi faktori, kam ir būtiska ietekme uz aprēķinu rezultātiem, piemēram, atšķirīgas enerģijas cenas, pieprasījuma līmeņi, diskonta likmes un citi faktori.

▼ **M5****IV daļa****POTENCIĀLĀS JAUNĀS STRATĒGIJAS UN POLITIKAS PASĀKUMI**

9. Pārskats par jauniem leģislatīviem un neleģislatīviem politikas pasākumiem<sup>(1)</sup>, ar kuriem iecerēts realizēt ekonomisko potenciālu, kas apzināts saskaņā ar 7. un 8. punktu, un šādiem to paredzamajiem aspektiem:
- a) siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumi;
  - b) primārās enerģijas ietaupījums (GWh gadā);
  - c) ietekme uz augstas efektivitātes koģenerācijas īpatsvaru;
  - d) ietekme uz atjaunojamo energoresursu īpatsvaru valsts energoresursu struktūrā un siltumapgādes un dzesēšanas nozarē;
  - e) saikne ar valsts finanšu plānošanu un izmaksu aiztaupījumiem publiskā sektora budžetā un tirgus dalībniekiem;
  - f) aplēse par publiskā atbalsta pasākumiem, ja tādi ir, norādot to gada budžetu un potenciālo atbalsta elementu.

<sup>(1)</sup> Šajā pārskatā iekļauj finansēšanas pasākumus un programmas, kas varētu tikt pieņemti visaptverošā izvērtējuma periodā, neskarot atsevišķu paziņojumu par valsts atbalsta shēmām valsts atbalsta novērtējumam.

▼ B

## IX PIELIKUMS

## IZMAKSU UN IEGUVUMU ANALĪZE

▼ M5▼ B

## 2. daļa

*Principi attiecībā uz 14. panta 5. un 7. punkta mērķi*

Izmaksu un ieguvumu analīzē sniedz informāciju, kas vajadzīga 14. panta 5. un 7. punkta pasākumu veikšanai.

Ja tiek plānota iekārta, kas ražo tikai elektroenerģiju vai iekārta bez siltuma rekuperācijas, veic salīdzinājumu starp plānotajām iekārtām vai plānoto modernizāciju un līdzīgām iekārtām, kas ražo tādu pašu elektroenerģijas apjomu vai siltumu, un rekuperē siltuma pārpalikumu un piegādā siltumu, izmantojot augstas efektivitātes koģenerāciju un/vai centralizētu siltumapgādi un ► C2 aukstumapgādi ◀.

Attiecīgajās ģeogrāfiskajās robežās veiktajā novērtējumā ņem vērā plānoto iekārtu un ikvienu atbilstīgu pastāvošu vai potenciālu siltuma pieprasījuma punktu, kuram tiktu nodrošināta piegāde, ņemot vērā racionālas iespējas (piemēram, tehnisko iespējamību un attālumu).

Sistēmas robežu nosaka tā, lai tajā iekļautu plānoto iekārtu un siltumslodzi, piemēram, ēku(-as) un ražošanas procesu. Šajā sistēmas robežā siltuma un elektroenerģijas piegādes kopējās izmaksas nosaka attiecībā uz abiem gadījumiem un tās salīdzina.

Siltumslodzē iekļauj esošo siltumslodzi, piemēram, rūpniecības iekārtas vai esošās centralizētas siltumapgādes sistēmas, kā arī – attiecībā uz pilsētu rajoniem – siltumslodzi un izmaksas, kas rastos, ja ēku grupām vai pilsētas daļai nodrošinātu jaunu centralizētas siltumapgādes tīklu un/vai ja tās/to pieslēgtu šādam tīklam.

Izmaksu un ieguvumu analīzes pamatā ir plānotās iekārtas apraksts un salīdzināmā(-s) iekārta(-s), ņemot vērā elektroenerģijas un siltumenerģijas jaudu, ja nepieciešams, kurināmā veidu, paredzēto izmantojumu un gadā paredzētās darbības stundas, izvietojumu un elektroenerģijas un siltumenerģijas pieprasījumu.

Lai veiktu salīdzināšanu, jāņem vērā siltumenerģijas pieprasījums un siltumapgādes un ► C2 aukstumapgādes ◀ veidi, kurus izmanto tuvumā esošie siltuma pieprasījuma punkti. Salīdzināšanā iekļauj plānotās iekārtas un salīdzināmās iekārtas ar infrastruktūru saistītās izmaksas.

Izmaksu un ieguvumu analīzē, ko veic saskaņā ar 14. panta 5. punktu, iekļauj ekonomisko analīzi, ar ko aptver finanšu analīzi, kurā atspoguļo pašreizējos naudas plūsmu darījumus, kas veikti saistībā ar ieguldījumiem un darbībām attiecībā uz atsevišķām iekārtām.

Projekti ar pozitīvu izmaksu un ieguvumu rezultātu ir tādi projekti, kuros ekonomiskajā un finanšu analīzē diskonta ieguvumu summa pārsniedz diskonta izdevumu summu (pozitīvas izmaksas un ieguvumi).

Dalībvalstis nosaka galvenos principus attiecībā uz metodoloģiju, pieņēmumiem un laikposmu ekonomiskās analīzes veikšanai.

Dalībvalstis var pieprasīt, lai uzņēmumi, kas atbildīgi par termoelektrostaciju ražošanas iekārtu darbību, rūpniecības uzņēmumi, centralizētās siltumapgādes un ► C2 aukstumapgādes ◀ tīkli vai citas puses, ko ietekmē definētās sistēmu robežas un ģeogrāfiskās robežas, sniegtu datus, kurus izmantos atsevišķas iekārtas izmaksu un ieguvumu novērtējumā.

*X PIELIKUMS***Augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražotas elektroenerģijas izcelsmes apliecinājums**

- a) Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu to, ka:
- i) augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražotas elektroenerģijas izcelsmes apliecinājums:
    - ļauj ražotājiem pierādīt, ka to pārdotā elektroenerģija ir saražota augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā, un šādā nolūkā to izsniedz pēc ražotāja pieprasījuma,
    - ir precīzs, uzticams un pasargāts no krāpšanas,
    - tiek izsniegts, nosūtīts un atcelts elektroniski;
  - ii) viena un tā pati augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražotas enerģijas vienība tiek ņemta vērā tikai vienu reizi;
- b) 14. panta 10. punktā minētajā izcelsmes apliecinājumā ir jāiekļauj vismaz šāda informācija:
- i) iekārtas, kurā enerģija saražota, identitāte, atrašanās vieta, tips un (siltumenerģijas un elektroenerģijas) jauda;
  - ii) ražošanas datumi un vietas;
  - iii) elektroenerģijas ražošanā izmantotā kurināmā veida zemākā siltumspēja;
  - iv) līdz ar elektroenerģiju iegūtā siltuma daudzums un izmantojums;
  - v) augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražotās elektroenerģijas daudzums saskaņā ar II pielikumu, uz kuru attiecas apliecinājums;
  - vi) primārās enerģijas ietaupījums, kas aprēķināts saskaņā ar II pielikumu, pamatojoties uz saskaņotajām efektivitātes atsaucēs vērtībām, kuras norādītas II pielikuma f) punktā;
  - vii) rūpnieciskās iekārtas nominālā elektroenerģijas un siltumenerģijas efektivitāte;
  - viii) vai un kādā apmērā iekārta ir guvusi ieguldījumu atbalstu;
  - ix) vai un kādā apmērā enerģijas ražošanas vienība ir guvusi citu labumu no valsts atbalsta shēmas, un atbalsta shēmas tips;
  - x) datums, kad ir sākta iekārtas ekspluatācija; un
  - xi) izdošanas datums un valsts, un unikāls identifikācijas numurs.

Izcelsmes apliecinājums attiecas uz standarta apjomu 1 MWh. Tas attiecas uz tīro saražoto elektroenerģiju, kas izmērīta pie stacijas robežas un eksportēta uz tīklu.



## XI PIELIKUMS

### Energoefektivitātes kritēriji enerģijas tīkla regulēšanai un elektroenerģijas tīkla tarifi

1. Tīkla tarifi atspoguļo izmaksu ietaupījumu tīklos, kas panākts ar pieprasījuma puses un pieprasījuma reakcijas pasākumiem un ar dalītu ražošanu, ieskaitot ietaupījumu no piegādes izmaksu vai tīkla ieguldījumu izmaksu pazemināšanas un optimālākas tīkla darbības.
2. Tīkla regulēšana un tarifi netraucē tīkla operatoriem vai enerģijas mazumtirgotājiem darīt pieejamus sistēmas pakalpojumus pieprasījuma reakcijas pasākumiem, pieprasījuma pārvaldībai un dalītai ražošanai organizētos elektroenerģijas tirgos, jo īpaši:
  - a) galalietotājiem slodzes pārvirzīšanu no maksimālā slodzes laika uz mazāk noslogotu laiku, ņemot vērā atjaunojamās enerģijas, koģenerācijas režīmā saražotas enerģijas un dalītas ražošanas pieejamību;
  - b) enerģijas ietaupījumu no dalītu patērētāju pieprasījuma reakcijas, izmantojot enerģijas iepirkumu grupēšanu (agregatorus);
  - c) pieprasījuma samazinājumu, pateicoties energoefektivitātes pasākumiem, ko veic energopakalpojumu sniedzēji, ieskaitot energopakalpojumu uzņēmumus;
  - d) ražošanas avotu pieslēgšanu un izmantošanu ar zemāku sprieguma līmeni;
  - e) patēriņa vietai tuvāku ražošanas avotu pieslēgšanu; un
  - f) enerģijas uzglabāšanu.

Šī noteikuma izpratnē termins “organizēti elektroenerģijas tirgi” ietver ārpusbiržas tirgus un elektroenerģijas biržas enerģijas, jaudas, līdzsvarošanas un papildu pakalpojumu tirdzniecībai visos laikposmos, tostarp nākotnes, nākamās dienas un diennakts tirgos.
3. Ar tīkla vai mazumtirdzniecības tarifiem var atbalsēt dinamiskas cenas galalietotāja pieprasījuma reakcijas pasākumiem, piemēram:
  - a) lietošanas laika tarifu;
  - b) kritiskās maksimālās slodzes cenas;
  - c) reālā laika cenas; un
  - d) maksimālās slodzes laika atlaides.

**▼ B***XII PIELIKUMS***Energoefektivitātes prasības pārvades sistēmas operatoriem un sadales sistēmas operatoriem**

Pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori:

**▼ M3**

a) izveido un publisko standarta noteikumus saistībā ar to izmaksu uzņemšanos un sadali, kas saistītas ar tehniskiem pielāgojumiem, piemēram, tīkla pieslēgumiem, tīkla pastiprinājumiem un jaunu tīklu ieviešanu, uzlabotu tīkla darbību un noteikumiem par nediskriminējošu tīkla kodeksu īstenošanu, kuri ir nepieciešami, lai integrētu jaunus ražotājus, kas augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā saražoto elektroenerģiju piegādā savstarpēji savienotā tīklā;

**▼ B**

b) katram jaunajam augstas efektivitātes koģenerācijas režīmā iegūtās elektroenerģijas ražotājam, kurš vēlas pieslēgties sistēmai, nodrošina plašu nepieciešamo informāciju, tostarp:

- i) visaptverošu un sīku ar pieslēgumu saistīto izmaksu aprēķinu;
  - ii) pamatotu un precīzu laika grafiku tīkla pieslēguma pieprasījuma saņemšanai un apstrādei;
  - iii) pamatotu indikatīvu laika grafiku jebkuram ierosinātajam tīkla pieslēgumam. Kopumā procesam, lai pieslēgtos tīklam, nevajadzētu būt ilgākam par 24 mēnešiem, ņemot vērā to, ciktāl tas ir praktiski iespējami un nediskriminējoši;
- c) decentralizētiem augstas efektivitātes koģenerācijas ražotājiem nodrošina standartizētas un vienkāršotas pieslēgšanas procedūras, lai veicinātu viņu pieslēgšanos tīklam.

Standarta noteikumi, kas minēti a) punktā, balstās uz objektīviem, pārrēdzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem, jo īpaši ņemot vērā visas izmaksas un ieguvumus, kas saistīti ar šo ražotāju pieslēgšanu tīklam. Tajos var paredzēt dažādu veidu pieslēgumus.



### XIII PIELIKUMS

#### **Datu minimums, kas iekļaujams energoefektivitātes līgumos ar publisko sektoru vai saistītajos konkursa noteikumos**

- Skaidrs un pārredzams saraksts ar efektivitātes pasākumiem, kas jāīsteno, vai efektivitātes rezultātiem, kas jāsasniedz.
- Garantētais ietaupījums, kas jāpanāk, īstenojot līgumā noteiktos pasākumus.
- Līguma darbības termiņš un starpposma atskaites punkti, līguma laušanas nosacījumi un termiņi.
- Skaidrs un pārredzams katras līgumslēdzējas puses pienākumu saraksts.
- Atsauces datums(-i), kurā(-os) konstatējams panāktais ietaupījums.
- Skaidrs un pārredzams saraksts ar pasākuma vai pasākumu kopuma īstenošanai veicamajām darbībām un, attiecīgā gadījumā, saistītajām izmaksām.
- Pienākums pilnībā īstenot līgumā noteiktos pasākumus un visu projekta laikā veikto izmaiņu dokumentācija.
- Noteikumi par līdzvērtīgu prasību iekļaušanu, slēdzot jebkādu apakšlīgumu ar trešām personām.
- Projekta finansiālās ietekmes un panākto naudas ietaupījumu sadalījuma starp abām pusēm (tas ir, pakalpojuma sniedzēja atlīdzības) skaidrs un pārredzams atainojums.
- Skaidri un pārredzami noteikumi par panākto garantēto ietaupījumu mērījumiem un pārbaudi, kvalitātes pārbaudēm un garantijām.
- Noteikumi, kas paskaidro procedūru, kā rīkoties pamatnosacījumu maiņas gadījumos, kuri skar līguma saturu un tā iznākumu (ja mainās enerģijas cenas, iekārtas lietošanas intensitāte).
- Sīka informācija par katras līgumslēdzējas puses pienākumiem un sankcijām pārkāpumu gadījumos.



▼ **B***XIV PIELIKUMS***VISPĀRĒJĀ ZIŅOŠANAS SISTĒMA****1. daļa***Gada ziņojumu vispārējā struktūra*

24. panta 1. punktā minētie gada ziņojumi nodrošina pamatu uzraudzībai par to, kā notiek virzība uz valsts 2020. gada mērķiem. Dalībvalstis nodrošina, lai ziņojumos būtu norādīta vismaz šāda informācija:

a) aprēķini par šādiem rādītājiem gadā pirms iepriekšējā gada (X gads <sup>(1)</sup> – 2):

- i) primārās enerģijas patēriņš;
- ii) kopējais enerģijas galapatēriņš;
- iii) enerģijas galapatēriņš pa nozarēm:
  - rūpniecība,
  - transports (ja iespējams, atsevišķi pasažieru un kravas transports),
  - mājsaimniecības,
  - pakalpojumi;
- iv) pievienotā bruto vērtība pa nozarēm:
  - rūpniecība,
  - pakalpojumi;
- v) mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi;
- vi) iekšzemes kopprodukts (IKP);
- vii) termoelektrostacijās saražotā elektroenerģija;
- viii) koģenerācijā saražotā elektroenerģija;
- ix) termoelektrostacijās saražotais siltums;
- x) koģenerācijas stacijās saražotais siltums, tostarp rūpniecības siltuma pārpalikums;
- xi) termoelektrostacijās izmantotais kurināmais;
- xii) pasažieru kilometri (pkm), ja iespējams;
- xiii) tonnu kilometri (tkm), ja iespējams;
- xiv) apvienotie transporta kilometri (pkm + tkm), ja xii) vai xiii) nav pieejami;
- xv) iedzīvotāju skaits;

Nozarēs, kur enerģijas patēriņš paliek nemainīgs vai pieaug, dalībvalstīm ir jāanalizē tā iemesli un aprēķiniem jāpievieno savs vērtējums.

Otrajā ziņojumā un turpmākajos ziņojumos iekļauj arī b) līdz e) apakšpunktā minēto informāciju:

- b) aktuālā informācija par nozīmīgiem normatīviem un nenormatīviem pasākumiem, kas īstenoti iepriekšējā gadā, kuri veicina kopējo valsts 2020. gada energoefektivitātes mērķu sasniegšanu;

<sup>(1)</sup> X = pašreizējais gads.

**▼B**

- c) dalībvalstu centrālo valdību īpašumā esošo un izmantoto tādu ēku kopējā platība, kuru izmantojamā platība ir lielāka par 500 m<sup>2</sup> un, sākot ar 2015. gada 9. jūliju, – lielāka 250 m<sup>2</sup> un kuras tā gada 1. janvārī, kad iesniedzams ziņojums, neatbilst 5. panta 1. punktā minētajām energoefektivitātes prasībām;
- d) dalībvalstu centrālo valdību īpašumā esošu un izmantotu tādu ēku kopējā platība, kuras apsilda un/vai dzesē un kuras iepriekšējā gadā ir renovētas atbilstīgi 5. panta 1. punktam, vai centrālās valdības īpašumā esošajās un izmantotajās ēkās panāktā enerģijas ietaupījuma apjoms, kas minēts 5. panta 6. punktā;
- e) enerģijas ietaupījums, kas panākts saskaņā ar 7. panta 1. punktā minētajām valsts energoefektivitātes pienākuma shēmām vai alternatīviem pasākumiem, kas pieņemti, piemērojot 7. panta 9. punktu.

Pirmajā ziņojumā iekļauj arī 3. panta 1. punktā minēto valsts mērķi.

Dalībvalstis 24. panta 1. punktā minētajos gada ziņojumos var iekļaut arī valsts noteiktus papildu mērķus. Tie var būt saistīti jo īpaši ar šīs daļas a) punktā uzskaitītajiem statistikas rādītājiem vai to kombinācijām, tādiem kā primārās enerģijas vai enerģijas galapatēriņa intensitāte vai nozaru enerģijas intensitāte.

## 2. daļa

### *Valstu energoefektivitātes rīcības plānu vispārējā struktūra*

24. panta 2. punktā minētie valstu energoefektivitātes rīcības plāni nodrošina struktūru valsts energoefektivitātes stratēģiju izstrādei.

Valstu energoefektivitātes rīcības plāni attiecas uz būtiskiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem un gaidāmajiem/panāktajiem enerģijas ietaupījumiem, tostarp enerģijas piegādē, pārvadē un sadalē, kā arī enerģijas galapatēriņā. Dalībvalstis nodrošina, lai šajos valstu energoefektivitātes rīcības plānos būtu norādīta vismaz šāda informācija:

1. Mērķi un stratēģijas:
  - valsts indikatīvais energoefektivitātes mērķis 2020. gadam, kā ir noteikts 3. panta 1. punktā,
  - valsts indikatīvais enerģijas ietaupījuma mērķis, kas noteikts Direktīvas 2006/32/EK 4. panta 1. punktā,
  - citi spēkā esošie energoefektivitātes mērķi, kas attiecas uz visu ekonomiku vai konkrētām nozarēm.
2. Pasākumi un enerģijas ietaupījums
 

Valstu energoefektivitātes rīcības plānos norāda informāciju par pieņemtajiem vai iecerētajiem pasākumiem ar mērķi īstenot šīs direktīvas galvenos elementus un ar tiem saistīto ietaupījumu.

  - a) Primārās enerģijas ietaupījums
 

Valstu energoefektivitātes rīcības plānos norāda būtiskus pasākumus un darbības, ko visās ekonomikas nozarēs veic, lai ietaupītu primāro enerģiju. Katram pasākumam vai pasākumu/darbību kopumam norāda aprēķinu par 2020. gadā gaidāmo ietaupījumu un ietaupījumu, kas panākts līdz ziņojuma iesniegšanas brīdim.

**▼ B**

Ja iespējams, būtu jānorāda arī informācija par citu ietekmi/ieguvumiem, ko sniedz pasākumi (siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājums, uzlabota gaisa kvalitāte, izveidotas darbvietas utt.) un par īstenošanas budžetu.

## b) Enerģijas galaietaupījums

Pirmajā un otrajā valsts energoefektivitātes rīcības plānā iekļauj rezultātus attiecībā uz Direktīvas 2006/32/EK 4. panta 1. un 2. punktā norādītā enerģijas galaietaupījuma mērķa sasniegšanu. Ja ietaupījuma aprēķins/aplēsē par katru pasākumu nav pieejams, ir jānorāda nozaru līmeņa enerģijas samazinājums, kas panākts pasākumu (kombinācijas) rezultātā.

Pirmajā un otrajā valsts energoefektivitātes rīcības plānā jānorāda arī mērījumu un/vai aprēķināšanas metodika, kas izmantota enerģijas ietaupījuma aprēķināšanai. Ja tiek piemērota "ieteicamā metodoloģija"<sup>(1)</sup>, valstu energoefektivitātes rīcības plānā vajadzētu būt atsaucei uz to.

## 3. Specifiska informācija, kas saistīta ar šo direktīvu

## 3.1. Publiskās struktūras (5. pants)

Valsts energoefektivitātes rīcības plānā iekļauj to publisko struktūru sarakstu, kuras ir izstrādājušas energoefektivitātes plānu saskaņā ar 5. panta 7. punktu.

## 3.2. Energoefektivitātes pienākumi (7. pants)

Valsts energoefektivitātes rīcības plānos iekļauj valsts koeficientus, kas izvēlēti saskaņā ar IV pielikumu.

Pirmajā valsts energoefektivitātes rīcības plānā iekļauj īsu aprakstu par 7. panta 1. punktā minēto valsts shēmu vai alternatīvajiem pasākumiem, kas pieņemti, piemērojot 7. panta 9. punktu.

## 3.3. Energoauditi un energovadības sistēmas (8. pants)

Valstu energoefektivitātes rīcības plānos iekļauj:

- a) iepriekšējā periodā veikto energoauditu skaitu;
- b) iepriekšējā periodā lielos uzņēmumos veikto energoauditu skaitu;
- c) dalībvalsts teritorijā esošo lielo uzņēmumu skaitu, norādot to uzņēmumu skaitu, kuriem ir piemērojams 8. panta 5. punkts.

## 3.4. Efektīvas siltumapgādes un ►C2 aukstumapgādes ◀ veicināšana (14. pants)

Valstu energoefektivitātes rīcības plānos iekļauj novērtējumu par panākumiem, kas gūti, īstenojot 14. panta 1. punktā minēto visaptverošo izvērtējumu.

## 3.5. Enerģijas pārvade un sadale (15. pants)

Pirmajā valsts energoefektivitātes rīcības plānā un turpmākajos ziņojumos, ko iesniedz ik pēc desmit gadiem, iekļauj veiktos novērtējumus, pasākumus un ieguldījumus, kas apzināti, lai izmantotu gāzes un elektroenerģijas infrastruktūras energoefektivitātes potenciālu, kā ir noteikts 15. panta 2. punktā.

<sup>(1)</sup> Ieteikumi par mērījumu un pārbaudes metodēm Direktīvas 2006/32/EK par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energoefektivitātes pakalpojumiem ietvaros.

**▼B**

- 3.6. Dalībvalstis kā daļu no sava valsts energoefektivitātes rīcības plāna iesniedz ziņojumu par pasākumiem, kas veikti, lai izmantotu un attīstītu pieprasījuma reakciju, kā minēts 15. pantā.
- 3.7. Kvalifikācijas, akreditācijas un sertifikācijas sistēmu pieejamība (16. pants)

Valstu energoefektivitātes rīcības plānos iekļauj informāciju par energopakalpojumu sniedzējiem, energoaudita veicējiem un citu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenotājiem pieejamajām kvalifikācijas, akreditācijas un sertifikācijas shēmām vai līdzvērtīgām kvalifikācijas shēmām.
- 3.8. Energopakalpojumi (18. pants)

Valstu energoefektivitātes rīcības plānos iekļauj interneta saiti uz tīmekļa vietni, kur var piekļūt 18. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajam energopakalpojumu sniedzēju sarakstam vai saskarnei.
- 3.9. Citi energoefektivitātes veicināšanas pasākumi (19. pants)

Pirmajā valsts energoefektivitātes rīcības plānā iekļauj 19. panta 1. punktā minēto pasākumu sarakstu.



*XV PIELIKUMS*

**Atbilstības tabula**

Direktīva 2004/8/EK	Šī direktīva
1. pants	1. panta 1. punkts
2. pants	1. panta 1. punkts
3. panta a) punkts	2. panta 30. punkts
3. panta b) punkts	2. panta 32. punkts
3. panta c) punkts	2. panta 31. punkts
3. panta d) punkts	2. panta 33. punkts
3. panta e) un f) punkts	—
3. panta g) punkts	2. panta 35. punkts
3. panta h) punkts	—
3. panta i) punkts	2. panta 34. punkts
3. panta j) punkts	—
3. panta k) punkts	2. panta 36. punkts
3. panta l) punkts	2. panta 37. punkts
3. panta m) punkts	2. panta 39. punkts
3. panta n) punkts	2. panta 38. punkts
3. panta o) punkts	—
—	2. panta 40., 41., 42., 43. un 44. punkts
4. panta 1. punkts	II pielikuma f) punkta pirmais apakšpunkts
4. panta 2. punkts	14. panta 10. punkta otrā daļa
4. panta 3. punkts	—
5. pants	14. panta 10. punkta pirmā daļa un X pielikums
6. pants	14. panta 1. un 3. punkts, VIII un IX pielikums
7. panta 1. punkts	14. panta 11. punkts
7. panta 2. un 3. punkts	—
8. pants	15. panta 5. punkts
—	15. panta 6., 7., 8. un 9. punkts
9. pants	—
10. panta 1. un 2. punkts	14. panta 1. punkts un 24. panta 2. punkts, XIV pielikuma 2. daļa
10. panta 3. punkts	24. panta 6. punkts
11. pants	24. panta 3. punkts
—	24. panta 5. punkts

▼B

Direktīva 2004/8/EK	Šī direktīva
12. panta 1. un 3. punkts	—
12. panta 2. punkts	II pielikuma c) punkts
13. pants	22. panta 2. punkts
14. pants	—
15. pants	28. pants
16. pants	—
17. pants	29. pants
18. pants	30. pants
I pielikums	I pielikuma II daļa
II pielikums	I pielikuma I daļa un II daļas pēdējā daļa
III pielikums	II pielikums
IV pielikums	VIII pielikums
—	IX pielikums

Direktīva 2006/32/EK	Šī direktīva
1. pants	1. panta 1. punkts
2. pants	1. panta 1. punkts
3. panta a) punkts	2. panta 1. punkts
3. panta b) punkts	2. panta 4. punkts
3. panta c) punkts	2. panta 6. punkts
3. panta d) punkts	2. panta 5. punkts
—	2. panta 2. un 3. punkts
3. panta e) punkts	2. panta 7. punkts
3. panta f), g), h) un i) punkts	—
—	2. panta 8. līdz 19. punkts
3. panta j) punkts	2. panta 27. punkts
—	2. panta 28. punkts
3. panta k) punkts	—
3. panta l) punkts	2. panta 25. punkts
—	2. panta 26. punkts
3. panta m) punkts	—
3. panta n) punkts	2. panta 23. punkts
3. panta o) punkts	2. panta 20. punkts
3. panta p) punkts	2. panta 21. punkts
3. panta q) punkts	2. panta 22. punkts
3. panta r) un s) punkts	—
—	2. panta 24., 29., 44. un 45. punkts

## ▼B

Direktīva 2006/32/EK	Šī direktīva
—	3. pants
—	4. pants
4. pants	—
5. pants	5. un 6. pants
6. panta 1. punkta a) apakšpunkts	7. panta 8. punkta a) un b) apakšpunkts
6. panta 1. punkta b) apakšpunkts	18. panta 3. punkts
6. panta 2. punkts	7. panta 1., 5., 6., 7., 9., 10., 11. un 12. punkts
—	7. panta 2. un 3. punkts
6. panta 3. punkts	18. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkts
6. panta 5. punkts	—
7. pants	17. pants
8. pants	16. panta 1. punkts
—	16. pants 2. un 3. punkts
9. panta 1. punkts	19. pants
9. panta 2. punkts	18. panta 1. punkta d) apakšpunkta i) punkts
—	18. panta 1. punkta a), b), c) apakšpunkts, d) apakšpunkta ii) punkts un e) apakšpunkts
10. panta 1. punkts	15. panta 4. punkts
10. panta 2. punkts	15. panta 3. punkts
—	15. panta 7., 8. un 9. punkts
11. pants	20. pants
12. panta 1. punkts	8. panta 1. punkts
12. panta 2. punkts	—
—	8. panta 2., 3., 4., 5., 6. un 7. punkts
12. panta 3. punkts	—
13. panta 1. punkts	9. pants
13. panta 2. punkts	10. pants un VII pielikuma 1.1. punkts
13. panta 3. punkts	VII pielikuma 1.2. un 1.3. punkts
—	11. pants
—	12. pants
—	13. pants
—	15. panta 1. un 2. punkts
—	18. panta 2. punkta a) un d) apakšpunkts
—	21. pants
14. panta 1. un 2. punkts	24. panta 1. un 2. punkts
14. panta 3. punkts	—

▼B

Direktīva 2006/32/EK	Šī direktīva
14. panta 4. un 5. punkts	24. panta 3. punkts
—	24. panta 4. un 7. līdz 11. punkts
—	22. panta 1. punkts
15. panta 1. punkts	22. panta 2. punkts
15. panta 2., 3. un 4. punkts	—
—	23. pants
—	25. pants
16. pants	26. pants
17. pants	27. pants
18. pants	28. pants
19. pants	29. pants
20. pants	30. pants
I pielikums	—
II pielikums	IV pielikums
III pielikums	—
IV pielikums	—
V pielikums	—
VI pielikums	III pielikums
—	V pielikums
—	VI pielikums
—	VII pielikums
—	XI pielikums
—	XII pielikums
—	XIII pielikums
—	XIV pielikums
—	XV pielikums